

Biuletyn Prawa Karnego nr 10/14

Biuletyn Prawa Karnego jest opracowywany przez Zespół Prawa Karnego, Wojskowego i Europejskiego Biura Studiów i Analiz Sądu Najwyższego oraz asystentów Izby Karnej i Izby Wojskowej Sądu Najwyższego. Jego celem jest dostarczenie bieżącej informacji z zakresu szeroko rozumianego prawa karnego. Biuletyn dzieli się na następujące działy:

1. Orzecznictwo Izby Karnej i Izby Wojskowej Sądu Najwyższego

W tym dziale prezentowane jest bieżące orzecznictwo obu izb Sądu Najwyższego z okresu bezpośrednio poprzedzającego ukazanie się kolejnego numeru biuletynu. Założeniem tego działu jest omówienie wszystkich orzeczeń w sprawach karnych wydawanych przez Sąd Najwyższy, w których dołączono pisemne uzasadnienie. Dział ten zawiera także informacje o pytaniach prawnych, jakie wpłynęły do Sądu Najwyższego oraz przedstawia omówienie bieżących spraw znajdujących się na wokandzie SN.

2. Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego dotyczące prawa karnego

W dziale tym zamieszczone są bieżące informacje o sprawach rozpoznawanych w Trybunale Konstytucyjnym związanych z prawem karnym, jak również o wydanych przez Trybunał Konstytucyjny orzeczeniach.

3. Zmiany w prawie

Dział ten poświęcony jest informacji o uchwalonych i wchodzących w życie aktach normatywnych z zakresu prawa karnego, a także o pracach legislacyjnych rządu i parlamentu.

4. Analizy

W dziale Analiz publikowane są opracowania i analizy z zakresu stosowania prawa karnego przygotowywane przez Biuro Studiów i Analiz Sądu Najwyższego oraz asystentów Izby Karnej i Izby Wojskowej Sądu Najwyższego.

5. Informacja Międzynarodowa

W dziale Informacji Międzynarodowej zamieszczane są aktualne informacje dotyczące działalności legislacyjnej i orzeczniczej organów i trybunałów międzynarodowych, a także informacje o obowiązujących aktach prawa międzynarodowego odnoszących się do prawa karnego. W tej części Biuletynu prezentowane są także bieżące informacje o działaniach podejmowanych w ramach Unii Europejskiej mających związek z prawem karnym.

6. Przegląd książek i czasopism

W dziale tym anonsowane są nowe publikacje z zakresu prawa karnego.

Zarówno bieżący, jak i poprzednie numery Biuletynu, są umieszczone na stronie internetowej Sądu Najwyższego (www.sn.pl).

Ze względów redakcyjnych do cytowanych w Biuletynie orzeczeń wprowadzane są niekiedy dodatkowe zwroty lub zdania. Owe uzupełnienia wpisywane są nie kursywą, lecz zwykłą czcionką i umieszczane w nawiasach.

Zespół przygotowujący Biuletyn będzie wdzięczny za wszelkie uwagi, które pomogą udoskonalić formę przekazywanych informacji.

dr Michał Hudzik
Biuro Studiów i Analiz Sądu Najwyższego;
Izba Karne Sąd Najwyższy
astkmh@sn.pl

2.2.26.	<i>Kodeks karny; wyrok łączny; zasada sprawiedliwości i rzetelności proceduralnej (P 37/14)</i>	41
┌	┌	┌
	.....	41
2.2.27.	<i>Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 36/14)</i>	41
┌	┌	┌
	.....	42
2.2.28.	<i>Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 35/14)</i>	42
2.2.29.	<i>Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 34/14)</i>	42
2.2.30.	<i>Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 33/14)</i>	42
2.2.31.	<i>Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 31/14)</i>	42
2.2.32.	<i>Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 30/14)</i>	42
2.2.33.	<i>Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 29/14)</i>	42
2.2.34.	<i>Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 28/14)</i>	42
2.2.35.	<i>Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 22/14)</i>	42
2.2.36.	<i>Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 21/14)</i>	43
2.2.37.	<i>Wyroki łączne; zasady orzekania (P 19/14)</i>	43
2.2.38.	<i>Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 18/14)</i>	43
2.2.39.	<i>Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 17/14)</i>	43
2.2.40.	<i>Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 16/14)</i>	43
┌	┌	┌
	.....	43
2.2.41.	<i>Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 10/14)</i>	43
2.2.42.	<i>Gry hazardowe (P 7/14)</i>	44
2.2.43.	<i>Gry hazardowe (P 6/14)</i>	44
2.2.44.	<i>Gry hazardowe (P 5/14)</i>	44
2.2.45.	<i>Opłata za czynności adwokackie; stawka minimalna w sprawach z wyboru i z urzędu (U 7/14)</i>	44
┌	┌	┌
	.....	44
2.2.46.	<i>Warunki korzystania przez tymczasowo aresztowanych i skazanych mężczyzn z ciepłej kąpeli (U 6/14)</i>	44
2.2.47.	<i>Zasady ustalania wysokości stawki minimalnej za czynności adwokackie (U 1/14)</i>	45
2.2.48.	<i>Zwrot kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu; wysokość stawki za sporządzenie opinii (SK 25/14)</i>	45
┌	┌	┌
	.....	45
2.2.49.	<i>Złożenie wniosku o wszczęcie postępowania lustracyjnego - osoby uprawnione (SK 20/14)</i>	45
┌	┌	┌
	.....	45
2.2.50.	<i>Nowelizacja Kodeksu karnego wykonawczego; surowsza kara zastępcza niż w orzeczeniach zapadłych pod rządami poprzedniej ustawy (SK 17/14)</i>	45
2.2.51.	<i>Opłaty w sprawach karnych; koszty postępowania (SK 14/14)</i>	45
2.2.52.	<i>Prawo do sądu; pozbawienie skarżącego prawa do udziału w posiedzeniu sądu w przedmiocie wykonywania środka zabezpieczającego - umieszczenie w zamkniętym zakładzie psychiatrycznym (SK 13/14)</i>	46

2.2.53.	<i>Nieważność orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego; odpowiedzialność Skarbu Państwa (SK 12/14)</i>	46
2.2.54.	<i>Nieważność orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego; odpowiedzialność Skarbu Państwa (SK 7/14)</i>	46
2.2.55.	<i>Uprawnienie pokrzywdzonego do wniesienia aktu oskarżenia (SK 1/14)</i>	47
2.2.56	<i>Tymczasowe aresztowanie; wyłączenie możliwości telefonicznego porozumiewania się tymczasowo aresztowanego z obrońcą (K 54/13)</i>	47
2.2.57.	<i>Wykroczenia; ograniczenie praw i wolności obywateli w zakresie możliwości uzyskania informacji o popełnionym wykroczeniu (K 51/13)</i>	47
2.2.58.	<i>Dochodzenie roszczeń odszkodowawczych; przedawnienie roszczenia o odszkodowanie za niesłuszne skazanie, zastosowanie środka zabezpieczającego, niesłuszne tymczasowe aresztowanie lub zatrzymanie (K 32/13)</i>	47
2.2.59.	<i>Określenie wymiaru kary za wykroczenia drogowe (K 30/13)</i>	48
2.2.60.	<i>Wolność słowa; ograniczenia wolności słowa (K 28/13)</i>	48
2.2.61.	<i>Prawo zatrzymanego do odmowy złożenia oświadczeń; obowiązek poinformowania zatrzymanego o takim prawie (K 19/13)</i>	48
2.2.62.	<i>Prawo autorskie (K 15/13)</i>	48
2.2.63.	<i>Przesłanki zarządzenia przez sąd obligatoryjnie wykonania kary warunkowo zawieszonej (P 43/13)</i>	48
2.2.64.	<i>Odpowiedzialność za przestępstwo skarbowe; odpowiedzialność za wykroczenie skarbowe (P 40/13)</i>	48
2.2.65.	<i>Przeniesienie sędziego na nowe miejsce służbowe (P 35/13)</i>	49
2.2.66.	<i>Skrócenie vacatio legis (P 29/13)</i>	49
2.2.67.	<i>Dopuszczenie zawieszenia postępowania karnego w celu oczekiwania na prejudycjalność orzeczenia innego sądu (P 20/13)</i>	49
2.2.68.	<i>Zakłady poprawcze i schroniska dla nieletnich; system izolacji nieletnich (U 7/13)</i>	49
2.2.69.	<i>Uprawnienie inspektorów Inspekcji Transportu Drogowego oraz pracowników Głównego Inspektoratu Transportu Drogowego do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego (U 3/13)</i>	49
2.2.70.	<i>Karalność niepublicznego znieważenia funkcjonariusza publicznego (SK 70/13)</i>	50
2.2.71.	<i>Zasady wyłączenia sędziego (SK 66/13)</i>	50
2.2.72.	<i>Kodeks postępowania karnego; wyłączenie dopuszczalności zaskarżenia zażaleniem postanowienia wydanego na podstawie art. 56 § 2 k.p.k. (SK 65/13)</i>	50
2.2.73.	<i>Obowiązek właściciela lub posiadacza pojazdu wskazania, na żądanie uprawnionego organu, komu powierzył pojazd do kierowania lub używania; wykroczenie drogowe (SK 64/13)</i>	50
2.2.74.	<i>Nowelizacja Kodeksu karnego wykonawczego; surowsza kara zastępcza niż w orzeczeniach zapadłych pod rządami poprzedniej ustawy (SK 62/13)</i>	50
2.2.75.	<i>Przeciwdziałanie narkomanii; przepadek przedmiotu przestępstwa oraz przedmiotów i narzędzi, które służyły lub były przeznaczone do jego popełnienia, nawet jeżeli nie były one własnością sprawcy, niezależnie od winy osoby będącej właścicielem przedmiotu objętego przepadkiem (SK 59/13)</i>	51
2.2.76.	<i>Postępowanie karne; zasady przyznawania statusu pokrzywdzonego; składanie fałszywych zeznań (SK 58/13)</i>	51
2.2.77.	<i>Przeciwdziałanie narkomanii; prawo do decydowania o ochronie własnego życia i zdrowia (SK 55/13)</i>	51
2.2.78.	<i>Wolność sumienia i wyznania (SK 54/13)</i>	51
2.2.79.	<i>Występek o charakterze chuligańskim (SK 47/13)</i>	52

2.2.80.	<i>Nieprzyznanie statusu pokrzywdzonego, w rozumieniu art. 49 § 1 k.p.k., podmiotowi, którego dotyczy dokument poświadczający nieprawdę, wystawiony przez osobą uprawnioną do wystawienia dokumentu (SK 27/13)</i>	52
2.2.81.	<i>Zaskarżenie orzeczenia w przedmiocie kosztów procesu zasądzonych po raz pierwszy przez sąd odwoławczy (K 34/12)</i>	52
2.2.82.	<i>Brak regulacji trybu składania wniosków o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności sędziów za złożenie niezgodnego z prawdą oświadczenia lustracyjnego; brak ustawowo określonych przesłanek wyrażenia zgody na pociągnięcie do odpowiedzialności (P 31/12)</i>	52
2.2.83.	<i>Postępowanie karne; pozbawienie strony realnego prawa do obrony i skutecznego środka odwoławczego (SK 54/12)</i>	53
2.2.84.	<i>Dopuszczalność prowadzenia postępowania o przestępstwo wypełniające także znamiona wykroczenia, po tym, gdy postępowanie o wykroczenie zostało prawomocnie zakończone (P 25/11; połączona z P 34/11)</i>	53
2.2.85.	<i>Zasady orzekania kary (P 22/11)</i>	53
3.	Zmiany w prawie	54
5.	Informacja międzynarodowa	55
5.1.	Rada Europy.....	55
5.1.1.	<i>Orzecznictwo Europejskiego Trybunału Praw Człowieka</i>	55
6.	Przegląd książek i czasopism	56
6.1.	Przegląd książek	56
6.2.	Przegląd czasopism	56

1. Orzecznictwo Sądu Najwyższego – Izba Karna i Izba Wojskowa

1.1. Uchwały i postanowienia – KZP

1.2.1 Sądowa kontrola prawidłowości umorzenia postępowania przygotowawczego a przedawanie karalności

przepisy: art. 432 k.p.k.; art. 436 k.p.k.

hasła: czynności sądu w postępowaniu przygotowawczym; postępowanie odwoławcze

Postanowienie z dnia 30 października 2014 r., I KZP 19/14

Teza:

Jeśli umorzono postępowanie przygotowawcze z powodu braku znamion czynu zabronionego w czynie o kumulatywnej kwalifikacji prawnej, stanowiącym przedmiot tego postępowania (art. 17§1 pkt 2 k.p.k.), to uwzględnienie zarzutu naruszenia prawa materialnego zawartego w zażaleniu na postanowienie o umorzeniu, przesądzi o treści rozstrzygnięcia w postępowaniu odwoławczym wtedy tylko, gdy zarzut dotyczy znamion typizujących przestępstwo, którego termin przedawnienia nie upłynął.

1.2.2 Skład sądu w postępowaniu w przedmiocie wydania wyroku łącznego.

przepisy: art. 28 § 1 k.p.k., art. 28 § 3 k.p.k., art. 569 k.p.k.

hasła: skład sądu, wyrok łączny

Postanowienie z dnia 30 października 2014 r., I KZP 22/14

Teza:

Sąd pierwszej instancji orzeka na rozprawie w przedmiocie wydania wyroku łącznego w składzie jednego sędziego (art. 28§1 k.p.k.) lub, gdy sprawa jest szczególnie zawiła, w składzie trzech sędziów (art. 28§3 k.p.k.).

1.2.3 Pojęcie „nabycia” w typie przestępstwa paserstwa akcyzowego.

przepisy: art. 65 § 1 k.k.s.

hasła: paserstwo akcyzowe

Postanowienie z dnia 30 października 2014 r., I KZP 23/14

Teza:

Pojęcie „nabywa” użyte w art. 65§1 k.k.s. powinno być rozumiane zgodnie z jego znaczeniem w języku ogólnym. Będzie ono obejmować swoim zakresem każde uzyskanie przez sprawcę faktycznego władztwa nad wyrobami akcyzowymi wymienionymi w tym przepisie.

1.2. Orzeczenia w sprawach kasacyjnych

1.2.1 Przesłanki odczytania w trybie art. 391 k.p.k. zeznań świadka; przeprowadzanie konfrontacji.

przepisy: art. 172 k.p.k., art. 391 § 1 k.p.k.

hasła: Konfrontacja, odczytanie zeznań

Postanowienie z dnia 20 sierpnia 2014 r., II KK 204/14

Teza:

1. Art. 391 § 1 k.p.k., jako przepis przewidujący wyjątki od zasady bezpośredniości, formułując samoistną przesłankę zezwalającą na odczytanie zeznań świadka, jaką jest jego przebywanie za granicą, nie precyzuje, jakiego rodzaju ma to być pobyt.
2. Przeszkoda ta powinna być realna, dość trwale istniejąca, rzeczywiście uniemożliwiająca przybycie świadka i jego bezpośrednio przesłuchanie przed sądem.
3. Przy spełnieniu tych przesłanek możliwe jest odczytanie zeznań świadka bez względu na ich wagę dla postępowania, nawet bez zgody stron.
4. Art. 172 k.p.k. nie nakłada na sąd obowiązku przeprowadzenia konfrontacji świadków w każdym wypadku sprzeczności, lecz tylko w sytuacji, gdy może to przyczynić się do prawidłowego ustalenia stanu faktycznego.
5. Konfrontacja powinna być przeprowadzona wówczas, gdy tego rodzaju metoda dowodzenia zostanie uznana przez organ procesowy za jedyny i ostateczny środek do wyjaśnienia istotnych sprzeczności pojawiających się w relacjach osób przesłuchiowanych. Decyzja w przedmiocie przeprowadzenia konfrontacji pozostawiona jest ocenie organu procesowego co do celowości tej czynności w konkretnej sprawie.

Z uzasadnienia:

„Sąd Rejonowy w Ł. wyrokiem z dnia 13 maja 2013 r., sygn. akt (...) oskarżonych Tomasa Pawła T. i Macieja Wirgiliusza T. uznał za winnych tego, że w nocy z 2 na 3 maja 2010 r. w Ł. działając wspólnie i w porozumieniu, będąc już uprzednio skazanymi za umyślne przestępstwo podobne i przed upływem 5 lat od odbycia za nie kary pozbawienia wolności w wymiarze przekraczającym 6 miesięcy, po uprzednim użyciu przemocy

wobec Łukasza K. polegającej na uderzeniu go pięścią w twarz w wyniku czego pokrzywdzony przewrócił się na podłogę, a następnie kopaniu i uderzaniu pięściami po ciele, na skutek czego Ł. K. doznał obrażeń ciała w postaci obrzęku powłok miękkich w okolicy ciemieniowej prawej i w okolicy potyliczno-karkowej lewej, stłuczenia powłok miękkich na czole w pobliżu nasady nosa, sińca w rzucie lewego łuku brwiowego, sińca w obrębie nasady nosa, sińca okularowego powiek oka prawego, zasinienia na przyśrodkowej powierzchni powiek oka lewego, sińca w rzucie prawego obojczyka, nieregularnych zasinień na górnej powierzchni barku lewego, sińca na przedniej powierzchni ramienia lewego, sińca na tylnej powierzchni stawu ramiennego lewego, sińca w rzucie grzebienia łopatki lewej, sińca w okolicy łopatkowej prawej, sińca na bocznej prawej powierzchni tułowia, sińca oraz obrzęku na przyśrodkowej powierzchni stawu kolanowego prawego, rozległego sińca na kolanie lewym z płaszczynowym otwarciem naskórka, które spowodowały naruszenie czynności narządów ciała innych niż określone w art. 156 § 1 k.k., trwających nie dłużej niż 7 dni, zabrali w celu przywłaszczenia złoty łańcuch o wadze 38 g o wartości 4.000 zł na szkodę Ł. K., a po dokonaniu zaboru kierowali groźby pozbawienia życia wobec pokrzywdzonego i czy ten zakwalifikował w odniesieniu do każdego z oskarżonych jako przestępstwo z art. 280 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 280 § 1 k.k. wymierzył oskarżonemu T. T. karę 3 lat i 2 miesięcy pozbawienia wolności, zaś oskarżonemu M. T. karę 3 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności. Nadto na podstawie art. 63 § 1 k.k. zaliczył oskarżonemu T. T. na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności okres rzeczywistego pozbawienia wolności od dnia 2 marca 2012 r. do dnia 15 lutego 2013 r., zaś oskarżonemu M. T. od dnia 18 kwietnia 2012 r. do dnia 15 lutego 2013 r.. Nadto zwolnił oskarżonych od ponoszenia kosztów sądowych oraz wydał rozstrzygnięcie w przedmiocie wynagrodzenia adwokata.

Powyższy wyrok zaskarżyli apelacjami obrońcy oskarżonych, przy czym obrońca oskarżonego T. T., na podstawie art. 427 § 2 k.p.k. i art. 438 pkt 3 k.p.k. wyrokowi temu zarzucił błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za jego podstawę wyrażający się w uznaniu oskarżonego T. Telusa za winnego dokonania zarzucanego mu czynu, pomimo poważnych wątpliwości w tym zakresie wynikających z wyjaśnień oskarżonego, współoskarżonego M. T. i zeznań świadków.

Powołując się na powyższe skarżący wniósł o zmianę wyroku przez uniewinnienie oskarżonego T. T. od zarzutu popełnienia przestępstwa.

Sąd Okręgowy w Ł. wyrokiem z dnia 14 października 2013 r., sygn. akt (...) utrzymał zaskarżony wyrok w mocy, uznając obydwie apelacje za oczywiście bezzasadne.

Kasację od wyroku Sądu odwoławczego wywiodła obrońca skazanego T. T., która na podstawie art. 526 § 1 k.p.k. w zw. z art. 523 § 1 k.p.k. zaskarżonemu orzeczeniu zarzuciła rażące naruszenie przepisów postępowania mające wpływ na treść wyroku tj.:

1. art. 391 § 1 k.p.k., polegające na zaaprobowaniu przez Sąd II instancji rażącego naruszenia elementarnych wymagań ustawy karnoprocesowej dotyczących przeprowadzenia dowodów na rozprawie głównej przez Sąd I instancji, który zaniechał wezwania na rozprawę świadka Dawida M. w sytuacji, w której świadek ten mógł stawić się na rozprawie zaś okoliczności wynikające z zeznań tego świadka były doniosłe dla kompletnej analizy - w zestawieniu z innymi dowodami - pozwalającej na ostateczne stanowisko w przedmiocie istnienia bądź braku sprawstwa skazanego T. T., a także roli tego skazanego w samym zdarzeniu,

2. art. 167 k.p.k. w zw. z art. 172 k.p.k., polegające na zaaprobowaniu przez Sąd II instancji zaniechania przez Sąd I instancji dopuszczenia dowodu z konfrontacji pomiędzy świadkami Łukaszem K., Wojciechem S., Dawidem M., który to dowód mógł wyjaśnić sprzeczności w przedstawianych przez wymienione osoby relacjach dotyczących udziału T. T. w zdarzeniu, jak również odmiennej roli obu skazanych,

3. art. 167 k.p.k. w zw. z art. 193 § 1 k.p.k., wskutek zaakceptowania przez Sąd II instancji nie dopuszczenia przez Sąd orzekający dowodu z opinii biegłego sądowego z zakresu medycyny na okoliczność czy stwierdzone u pokrzywdzonego Ł. K. obrażenia powstały wskutek działania jednej, czy też większej ilości osób, przy znacznej rozbieżności w zeznaniach świadków w zakresie udziału i roli skazanego T. T. w zdarzeniu,

4. art. 4 k.p.k. w zw. z art. 5 § 2 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. poprzez:

- zaakceptowanie przez Sąd II instancji niezasadnej odmowy przyznania przez Sąd I instancji waloru wiarygodności wyjaśnieniom skazanego T. T. w tej części, w której podał on, że nie brał udziału w dokonaniu rozboju na pokrzywdzonym Ł. K., które to wyjaśnienia były zgodne z wyjaśnieniami drugiego ze skazanych M. T., a także zeznaniami świadków Ł. K., D. M. oraz W. S.,

- naruszenie zasady swobodnej oceny dowodów, wskutek zupełnie dowolnej oceny materiału dowodowego zgromadzonego w niniejszym postępowaniu polegającej na niepravidłowej ocenie prawnokarnej działania T. T., jako dopuszczenia się przez tego skazanego przestępstwa rozboju, podczas gdy wyjaśnienia skazanych i zeznania świadków w sposób jednoznaczny wskazywały na odmienną rolę obu braci w zdarzeniu, które to zdarzenie w początkowej fazie stanowiło pobicie pokrzywdzonego, a działania podjęte przez skazanych nie miały na celu zaboru mienia, natomiast zamiar zaboru mienia należącego do pokrzywdzonego powstał w trakcie stosowania przemocy, ale tylko u M. T., podczas gdy drugi ze skazanych nawet nie widział samego momentu zaboru mienia, zatem T. T. nie może być uznany za współsprawcę rozboju, bo nie realizował żadnej z czynności wykonawczych, jego zachowanie nie miało znaczenia dla dokonania zaboru mienia, a nie ciążył na nim prawny obowiązek niedopuszczenia do jej popełnienia,

5. art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. wskutek pozornej, chybionej i niepełnej kontroli odwoławczej postawionych w apelacji zarzutów oraz powołanie się w uzasadnieniu orzeczenia Sądu II instancji w większości na argumenty przytoczone przez Sąd I instancji.

Podnosząc wskazane zarzuty autorka kasacji wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Ł. w postępowaniu odwoławczym.

W odpowiedzi na kasację Zastępcy Prokuratora Okręgowego w Ł. wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja obrońcy skazanego okazała się niezasadna w stopniu oczywistym, dlatego została oddalona na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

Odnosząc się do zarzutu naruszenia art. 391 § 1 k.p.k. przy uwzględnieniu treści tego przepisu oraz ustaleń dokonanych przez Sąd I instancji (k. 220, t. II, k. 324, t. II, k. 428, t. III), nie można podzielić stanowiska obrońcy, że odstępstwo od zasady bezpośredniości w przypadku świadka D. M. było uchybieniem procesowym, którego dopuścił się Sąd orzekający w I instancji i które to uchybienie Sąd odwoławczy zaakceptował. Ta kwestia nie była podniesiona w apelacji, stąd Sąd odwoławczy nie poświęcił jej miejsca w swoim uzasadnieniu, nie mając podstaw, by postrzegać odczytanie w trybie art. 391 § 1 k.p.k. zeznań ww. świadka w kategoriach takich, na jakie wskazuje autorka kasacji. Art. 391 § 1 k.p.k., jako przepis przewidujący wyjątki od zasady bezpośredniości, formułując samodzielną przesłankę zezwalającą na odczytanie zeznań świadka, jaką jest jego przebywanie za granicą, nie precyzuje, jakiego rodzaju ma to być pobyt. Orzecznictwo i doktryna wypracowały stanowisko, by przepis ten interpretować celowościowo, a zatem przeszkoda powinna być realna, dość trwale istniejąca, rzeczywiście uniemożliwiająca przybycie świadka i jego bezpośrednio przesłuchanie przed sądem. Przy spełnieniu tych przesłanek

możliwe jest odczytanie zeznań świadka bez względu na ich wagę dla postępowania, nawet bez zgody stron (zob. postanowienie SN z dnia 22 maja 2014 r., III KK 117/14, LEX nr 1482405). Świadek D. M. od lat przebywał za granicą, a przyjazd do kraju planował dopiero za ok. 7 miesięcy, zatem skorzystanie przez Sąd z możliwości, jakie stwarza omawiany przepis było zasadne. Oczywiście taki tryb procesowego ujawnienia wskazanego dowodu na rozprawie, jaki przyjął Sąd I instancji stwarza pewne trudności w jego ocenie, ponieważ eliminuje możliwość analizy zachowania świadka w trakcie przesłuchania dokonanego w obecności sądu i stron, jednak oceny tej nie uniemożliwia. Skarżąca wydaje się również zapominać, że zeznania świadka D. M., biernego uczestnika analizowanego zdarzenia, choć wiarygodne, to z uwagi na ich ogólnikową treść, wywołaną stanem upojenia alkoholowego, Sąd I instancji uznał za nieprzydatne dla ustalenia przedmiotowego stanu faktycznego w części mającej znaczenie dla odpowiedzialności karnej oskarżonych (uzasadnienie str. 8, k. 450). Zatem, niezależny od Sądu I instancji fakt zaniechania bezpośredniego przesłuchania tego świadka na rozprawie, nie spowodował żadnych negatywnych konsekwencji dla oskarżonego w sferze poczynionych ustaleń faktycznych. Natomiast antycypowanie, jakie fakty mógłby ujawnić D. M., gdyby stał się na rozprawę pozostaje jedynie w sferze niczym nieopartych przypuszczeń skarżącej i nie może świadczyć o potencjalnej wadze tego dowodu dla rekonstrukcji stanu faktycznego, skoro twierdzeniu temu przeczą depozycje śledcze tego świadka.

Zarzut kasacji rażącego naruszenia art. 391 § 1 k.p.k. znajduje powiązanie z zarzutem rażącej obrazy art. 172 k.p.k. polegającej na zaniechaniu przez Sąd I instancji konfrontacji pomiędzy Ł. K., W. S. i D. M., poprzez osobę ostatniego ze wskazanych świadków. Jak już wyżej wspomniano dokonanie czynności procesowych z udziałem D. M., a zatem także ewentualnej konfrontacji, było z przyczyn obiektywnych niemożliwe. Warto pamiętać, że konfrontacja jest szczególną formą przesłuchania i stosuje się ją wtedy, gdy np. świadkowie prezentują wzajemnie sprzeczną wersję tego samego zdarzenia. Art. 172 k.p.k. nie nakłada na sąd obowiązku przeprowadzenia konfrontacji świadków w każdym wypadku sprzeczności, lecz tylko w sytuacji, gdy może to przyczynić się do prawidłowego ustalenia stanu faktycznego (zob. postanowienie SN z dnia 27 lutego 2001 r., III KKN 484/99, Prok. i Pr.-wkt. 2001/9/5). Przeprowadzenie lub nieprzeprowadzenie konfrontacji pozostawione jest ocenie organu procesowego co do celowości tej czynności w konkretnej sprawie. Konfrontacja powinna być przeprowadzona wówczas, gdy tego rodzaju metoda dowodzenia zostanie uznana przez organ procesowy za jedyny i ostateczny środek do wyjaśnienia istotnych sprzeczności pojawiających się w relacjach osób przesłuchiowanych (zob. też postanowienie SN z dnia 19 sierpnia 2003 r., WK 15/03, OSNwSK 2003/1/1740). Słusznie zauważa prokurator, że zeznania świadków Ł. K., W. S. i D. M. różniły się między sobą, lecz nie na tyle, by tych rozbieżności nie można było wyjaśnić w drodze analizy i oceny tych dowodów w konfrontacji z pozostałym materiałem zgromadzonym i ujawnionym w sprawie. Uzasadnienie Sądu I instancji wskazuje, że temu zadaniu Sąd ten sprostał, dostrzegając rozbieżność w zeznaniach pokrzywdzonego Ł. K., która dotyczyła kolejności następujących po sobie sekwencji zdarzenia i wskazując, że wynikała ona z istoty mechanizmu zapamiętywania faktów, a nie chęci celowego ich przeinaczenia. Chybiony pozostaje zatem zarzut naruszenia art. 172 k.p.k. przez nieprzeprowadzenie przez Sąd meriti konfrontacji świadków w celu wyjaśnienia rozbieżności w ich zeznaniach oraz zaakceptowania tego stanu rzeczy przez Sąd odwoławczy, zwłaszcza, że przepis ten nie ma charakteru kategorycznego i nie zawiera adresowanego do organu procesowego nakazu określonego działania lub zaniechania”.

1.2.2. Przestępstwo kradzieży z włamaniem i przestępstwo paserstwa a tożsamość czynu.

przepisy: art. 14 k.p.k., art. 279 k.k., art. 291 k.k.

hasła: Tożsamość czynu; zasada skargowości

Wyrok z dnia 30 września 2014 r., II KK 234/14

Teza:

1. Ramy postępowania jurysdykcyjnego są określone przez zdarzenie historyczne opisane w akcie oskarżenia, a nie przez poszczególne elementy tego opisu. Zatem, zasada skargowości nie ogranicza sądu w ustaleniach wszystkich cech faktycznych tego zdarzenia oraz w zakresie oceny prawnej rozpoznawanego czynu. Sąd nie jest więc związany ani szczegółowym opisem czynu zawartym w zarzucie aktu oskarżenia, ani kwalifikacją prawną nadaną temu czynowi przez oskarżyciela.
2. Istnieje korelacja pomiędzy opisem owego zdarzenia i jego oceną prawną wskazaną przez oskarżyciela. Komplet znamion typu czynu zabronionego odzwierciedla typowe sposoby ich realizacji (a więc w pewnym sensie determinuje zakres zdarzeń historycznych, które spełniają ów zgeneralizowany opis zachowania karalnego). To od przyjętej w akcie oskarżenia hipotezy kwalifikacji prawnej i szczegółowości przedstawienia zdarzenia mającego realizować tę hipotezę, zależy możliwość modyfikacji opisu czynu przez sąd w fazie jurysdykcyjnej procesu. Zatem im bardziej precyzyjnie zdarzenie poddane przez prokuratora osądowi zostało opisane, tym mniejsze są możliwości sądu w przyjęciu odmiennej jego oceny i dokonania ewentualnych zmian.
3. Zachowanie (zdarzenie historyczne) opisane w skardze uprawnionego oskarżyciela, jako podjęcie czynności przełamania w określony sposób zabezpieczeń mienia, a następnie jego zaboru (poprzez podjęcie konkretnych aktywności, w konkretnym miejscu i czasie) w celu przywłaszczenia i zakwalifikowane z art. 279 k.k., nie może być następnie uznane w toku postępowania sądowego za przestępstwo paserstwa z art. 291 k.k., gdyż nie może ono odpowiadać kategorii zachowań opisanych przez ten przepis.

Z uzasadnienia:

„Stanisław M. został oskarżony o czyn z art. 279 § 1 k.k., tj. dokonanie kradzieży z włamaniem samochodu marki Mercedes Benz Sprinter 412 D o numerze rejestracyjnym (...) w dniu 18 kwietnia 2008 r. w W. na szkodę Pawła K. oraz G. S.A. w K. Oddział w J. Wyrokiem Sądu Rejonowego w W. z dnia 18 grudnia 2012 r. (...) został uznany winnym tego, „że w dniu 18 kwietnia 2008 r. w nieustalonym miejscu między ul. W. 29 w W. a S. 24 gm. T. przyjął samochód marki Mercedes Benz Sprinter 412 D o numerze rejestracyjnym (...) o wartości około 28.060 (dwadzieścia osiem tysięcy sześćdziesiąt) złotych, o którym wiedział, że został uzyskany za pomocą czynu zabronionego, czym działał na szkodę Pawła K. i G. S.A.”, tj. o czyn z art. 291 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., za co wymierzono mu karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności. Wyrokiem Sądu Okręgowego w W. z dnia 5 września 2013 r. (...) utrzymał ten wyrok w mocy.

Od powyższego prawomocnego wyroku kasację wniósł obrońca skazanego, zarzucając orzeczeniu:

- 1) *rażące naruszenie przepisów prawa procesowego, stanowiące bezwzględną przyczynę odwoławczą, a mianowicie art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k. i art. 14 k.p.k. przez uznanie oskarżonego za winnego czynu, który nie był objęty skargą upraw-*

nionego oskarżyciela, pomimo braku tożsamości czynu zarzucanego i przypisanego oskarżonemu z art. 291 § 1 k.k.;

- 2) rażące naruszenie prawa procesowego, mające istotny wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie art. 457 § 3 k.p.k. poprzez brak wnikliwego i konkretnego ustosunkowania się przez Sąd Okręgowy do sformułowanego w apelacji zarzutu naruszenia art. 7 k.p.k., brak wykazania konkretnymi, znajdującymi oparcie w ujawnionych w sprawie okolicznościach argumentami, dlaczego M. zarzut za bezzasadny, pomimo iż pomówienie świadka Henryka M. nie zostało potwierdzone innymi obiektywnymi dowodami zaś dowody w postaci opinii DNA, opinii osmologicznej, daktyloskopijnej, mechanoskopijnej stoją z nimi w sprzeczności.

Podnosząc powyższe zarzuty, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w W. do ponownego rozpoznania.

W swojej odpowiedzi na kasację Prokurator Prokuratury Okręgowej w W. wniósł o oddalenie kasacji.

Sąd Najwyższy zważy, co następuje.

Kasacja okazała się zasadna w stopniu umożliwiającym jej rozpoznanie na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Z uwagi na to, że dla wydania orzeczenia wystarczające było rozpoznanie zarzutu nr 1 (wystąpienie bezwzględnej przyczyny odwoławczej), a rozpoznanie pozostałych uchybień byłoby przedwczesne lub bezprzedmiotowe dla dalszego toku postępowania, zgodnie z art. 518 k.p.k. w zw. z art. 436 k.p.k. Sąd Najwyższy ograniczył rozpoznanie kasacji jedynie to tego zarzutu.

Orzecznictwo sądów powszechnych, a także Sądu Najwyższego wypracowało szereg kryteriów niezwykle pomocnych przy ustalaniu tożsamości czynów w perspektywie zasady skargowości, wyrażonej w art. 14 k.p.k. Zgodnie z tą zasadą, ramy postępowania jurysdykcyjnego są określone przez zdarzenie historyczne opisane w akcie oskarżenia, a nie przez poszczególne elementy tego opisu. Zatem, zasada skargowości nie ogranicza sądu w ustaleniach wszystkich cech faktycznych tego zdarzenia oraz w zakresie oceny prawnej rozpoznawanego czynu. Sąd nie jest więc związany ani szczegółowym opisem czynu zawartym w zarzucie aktu oskarżenia, ani kwalifikacją prawną nadaną temu czynowi przez oskarżyciela (tak m.in. Sąd Najwyższy w wyrokach z dnia 30 października 2012 r., II KK 9/12, LEX nr 1226693, z dnia 17 maja 2011 r. III KK 96/11 LEX nr 795787, postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 19 października 2010 r. III KK 97/10 OSNKW 2011/6/50). Oznacza to, że jedynie zdarzenie historyczne, jako opis określonych faktów z przeszłości wiąże sąd orzekający w sprawie.

Nie można jednak zapominać, że istnieje korelacja pomiędzy opisem owego zdarzenia i jego oceną prawną wskazaną przez oskarżyciela. Komplet znamion typu czynu zabronionego odzwierciedla typowe sposoby ich realizacji (a więc w pewnym sensie determinuje zakres zdarzeń historycznych, które spełniają ów zgeneralizowany opis zachowania karalnego). To od przyjętej w akcie oskarżenia hipotezy kwalifikacji prawnej i szczegółowości przedstawienia zdarzenia mającego realizować tę hipotezę, zależy możliwość modyfikacji opisu czynu przez sąd w fazie jurysdykcyjnej procesu. Zatem im bardziej precyzyjnie zdarzenie poddane przez prokuratora osądowi zostało opisane, tym mniejsze są możliwości sądu w przyjęciu odmiennej jego oceny i dokonania ewentualnych zmian. Nie można zatem, jak zdaje się to czynić Sąd I instancji, a za nim Sąd odwoławczy poprześć na odniesieniu się do jednostkowego orzeczenia Sądu Najwyższego, w którym postawiono tezę o dopuszczalności przypisania oskarżonemu przestępstwa paserstwa zamiast zarzuconej kradzieży czy kradzieży z włamaniem (postanowienie z dnia 25 października 2012 r., IV KK 87/12, LEX nr 1226759). W judykacie tym znajduje się szereg

Postanowienie z dnia 16 października 2014 r., II KO 84/13

Teza:

1. Nowe fakty lub dowody, aby stały się podstawą wznowienia, muszą wskazywać na wysokie prawdopodobieństwo wadliwości prawomocnego wyroku, a więc na realną możliwość uniewinnienia skazanego w ponownym postępowaniu lub skazania go za inne przestępstwo zagrożone łagodniejszą karą. Muszą zatem w sposób wiarygodny podważać ustalenia faktyczne przyjęte w prawomocnie zakończonym postępowaniu.
2. Ciężar uprawdopodobnienia powyższych okoliczności spoczywa na wnioskodawcy. Sąd w sprawie o wznowienie postępowania nie dokonuje na nowo oceny zebranych w toku procesu dowodów i poprawności przyjętych w oparciu o nie ustaleń faktycznych będących podstawą prawomocnego wyroku, czy też oceny zasadności orzeczenia sądu pierwszej instancji, tak jak to się czyni w ramach kontroli instancyjnej, ale jest uprawniony zbadać tylko to, czy ujawniły się nowe fakty lub dowody, wykazujące na znaczne prawdopodobieństwo wadliwości wyroku skazującego.
3. Nowy dowód wskazywać ma na wysokie prawdopodobieństwo, że w wyniku wznowienia postępowania zapadnie odmienne od poprzedniego orzeczenie. Nie chodzi jedynie o przedstawienie wątpliwości, co do wcześniejszych ustaleń faktycznych, ale o poważne prawdopodobieństwo wadliwości wyroku skazującego.
4. Obowiązkiem sądu jest jedynie weryfikowanie, czy okoliczności ujawnione przez wnioskodawcę są faktami dającymi się potwierdzić dowodami spełniającymi wymogi procesowe, a nie dociekanie, czy polegają na prawdzie, hipotezy, sugestie lub domysły wnioskodawcy w kwestii istnienia określonych faktów.

Z uzasadnienia:

„Wyrokiem Sądu Okręgowego w W. z dnia 8 października 2012 r. (sygn. akt (...)) Marek Ł. został uznany winnym czynu z art. 189 § 2 k.k. i art. 252 k.k. oraz z art. 282 i art. 191 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., za który wymierzono mu karę 8 lat pozbawienia wolności. Wyrok ten został następnie utrzymany w mocy wyrokiem Sądu Apelacyjnego w W. z dnia 29 października 2013 r. (sygn. (...)).

W dniu 29 listopada do Sądu Najwyższego wpłynęło pismo obrońcy skazanego z wnioskiem o:

- 1) *wznowienie na korzyść skazanego postępowania karnego zakończonego wyrokiem Sądu Apelacyjnego w W. Wydział II Karny z dnia 29 października 2013 r. w sprawie pod sygn. akt (...), utrzymującego w całości w mocy wyrok Sądu Okręgowego Wydział VIII Karny w W. z dnia 8 października 2012 r.;*
- 2) *uchylenie w odniesieniu do skazanego wyroku Sądu Apelacyjnego w W. Wydział II Karny z dnia 29 października 2013 r. w sprawie pod sygn. akt (...) oraz wyroku Sądu Okręgowego Wydział VIII Karny w W. z dnia 8 października 2012 r. w sprawie sygn. akt (...);*
- 3) *wstrzymanie wykonania wskazanych wyżej wyroków do czasu prawomocnego zakończenia postępowania zainicjowanego niniejszym wnioskiem.*

Autor wniosku powołuje się na hospitalizację mocodawcy w Instytucie Psychiatrii i Neurologii w W. od dnia 18 listopada 2013 r., jak również na fakt jego wcześniejszego leczenia psychiatrycznego, w tym w warunkach szpitalnych, w okresach od 3 do 29 listopada 1993 r. oraz w 2004 r., co miało mieć związek z przebyłym urazem głowy. Podnosi, że

okoliczności te nie były dotychczas znane ani obrońcy, ani sądom orzekającym. W jego ocenie, w stosunku do Marka Ł. powinna być wydana opinia biegłych psychiatrów w trybie art. 202 k.p.k., gdyż okres leczenia psychiatrycznego jest datowany przed czasem czynu, a wynik badania miałby znaczenie dla oceny zapadłych orzeczeń sądowych z punktu widzenia art. 31 § 1 i 2 k.k. Do wniosku dołączono kopie dokumentów lekarskich poświadczających, że Marek Ł. od 6 czerwca 2012 r. do 20 października 2013 r. odbywał wizyty w Specjalistycznym Gabinetnie Lekarskim „T.” w W. u specjalisty psychiatry (...) Tomasza T., po czym w dniu 13 listopada 2013 r. został skierowany i przyjęty do Oddziału (...) Instytutu Psychiatrii i Neurologii w W. Wniosek uzupełniono pismami z 15 i 31 stycznia 2014 r., przy których przedstawiono Sądowi Najwyższemu kopie: dokumentacji z Samodzielnego Publicznego Specjalistycznego Zespołu Opieki Zdrowotnej w F., dowodzącej, że skazany w dniach 3-29 listopada 1993 r. był tam leczony szpitalnie oraz karty informacyjnej z jego pobytu w Oddziale (...) Instytutu Psychiatrii i Neurologii w W. w okresie od 18 listopada 2013 r. do 23 stycznia 2014 r., podpisanej przez lekarza Tomasza T.

W odpowiedzi na powyższy wniosek, Prokurator Prokuratury Generalnej wniósł o jego oddalenie.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Wniosek obrońcy Marka Ł. nie zasługuje na uwzględnienie.

W braku sprecyzowania podstawy wniosku o wznowienie postępowania należy uznać, że obrońca wskazuje na przesłanki przewidziane w art. 540 § 1 pkt 2 a) i b) k.p.k. Chodziłoby zatem o pojawienie się nowych, nieznanych dotychczas sądom orzekającym w sprawie dowodów świadczących o tym, że sprawca nie popełnił przestępstwa (w odniesieniu do art. 31 § 1 k.k.) lub nie uwzględniono wszystkich okoliczności zobowiązujących do nadzwyczajnego złagodzenia kary (w odniesieniu do art. 31 § 2 k.k.).

W pierwszej kolejności przypomnieć należy, że wznowienie postępowania karnego stanowi nadzwyczajny środek zaskarżenia (podobnie jak kasacja). Specyfika tej instytucji zasadza się na uznaniu, że w szczególnych, precyzyjnie wskazanych przez ustawodawcę, wyjątkowych przypadkach dopuszczalne jest uchylene prawomocnego już orzeczenia. Z uwagi na wagę samej prawomocności, przesłanki wznowienia postępowania zostały ujęte niezwykle klarownie i stosunkowo wąsko, ograniczając je do najbardziej znaczących przypadków, w których funkcjonowanie w obrocie prawnym orzeczenia o określonej treści byłoby sprzeczne z elementarnym poczuciem sprawiedliwości. Dlatego też, w przypadku podstawy propter nova, judykatura wypracowała jasne kryteria uwzględnienia owych nowych dowodów na korzyść sprawcy, co prowadzić miałyby w dalszej kolejności do wzruszenia prawomocności orzeczenia. Samo zgłoszenie nowych faktów i dowodów nie oznacza jeszcze, że sąd rozpoznający wniosek jest zobligowany wznowić postępowanie. Nowe fakty lub dowody, aby stały się podstawą wznowienia, muszą wskazywać na wysokie prawdopodobieństwo wadliwości prawomocnego wyroku, a więc na realną możliwość uniewinnienia skazanego w ponownym postępowaniu lub skazania go za inne przestępstwo zagrożone łagodniejszą karą. Muszą zatem w sposób wiarygodny podważać ustalenia faktyczne przyjęte w prawomocnie zakończonym postępowaniu (tak Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 16 lipca 2013 r. III KO 19/13, LEX nr 1341280). Ciężar uprawdopodobnienia powyższych okoliczności spoczywa na wnioskodawcy. Sąd w sprawie o wznowienie postępowania nie dokonuje na nowo oceny zebranych w toku procesu dowodów i poprawności przyjętych w oparciu o nie ustaleń faktycznych będących podstawą prawomocnego wyroku, czy też oceny zasadności orzeczenia sądu pierwszej instancji, tak jak to się czyni w ramach kontroli instancyjnej, ale jest uprawniony zbadać tylko to, czy ujawniły się nowe fakty lub dowody, wykazujące na znaczne prawdopodobieństwo wadliwości wyroku skazującego (tak Sąd Najwyższy w postanowieniu z

1.2.4. Pojęcie wszczęcia postępowania karnego jako przesłanka czynnego żalu przy przestępstwie oszustwa kredytowego; rozbieżność w orzecznictwie lub doktrynie a wybór jednego z tych stanowisk przez sąd w kontekście podstaw odwoławczych.

przepisy: art. 297 § 3 k.k.

hasła: Oszustwo kredytowe

Postanowienie z dnia 1 października 2014 r., III KK 103/14

Teza:

1. Jeśli w orzecznictwie i piśmiennictwie dochodzi do rozbieżności co do wykładni określonego przepisu prawa, to przyjęcie przez sąd jednego z rozbieżnych stanowisk z reguły nie stanowi naruszenia prawa, o ile rozstrzygnięcie to jest poparte wyczerpującą argumentacją przyjętą przez ten sąd, a rozumowanie w tym zakresie jest rzetelnie przedstawione w uzasadnieniu orzeczenia.
2. Zawarty w art. 297 § 3 k.k. zwrot „przed wszczęciem postępowania karnego” dotyczy wszczęcia postępowania w sprawie, a nie wszczęcia postępowania przeciwko osobie.

Z uzasadnienia:

„Sąd Okręgowy w G., wyrokiem z dnia 19 czerwca 2012 r., sygn. (...), uznał Tadeusza G. za winnego między innymi tego, że w okresie od 20 marca 2000 r. do 18 maja 2000 r. w G. i G., jako prezes w spółce z o.o. I., działając w warunkach z góry powziętego zamiaru, ubiegając się o kredyty dla w/w spółki w I. Bank, poprzez pracownika I. złożył wraz z wnioskiem kredytowym z dnia 20 marca 2000 r. o kredyt wysokości 1.000.000 złotych, na podstawie którego zawarta została umowa kredytowa z dnia 28 marca 2000 r. i udzielony kredyt w wysokości 600.000 złotych wraz z wnioskiem kredytowym z dnia 9 maja 2000 r. o kredyt w wysokości 700.000 złotych, na podstawie którego zawarta została umowa kredytowa z dnia 18 maja 2000 r. i udzielony kredyt w wysokości 400.000 złotych podrobione dokumenty w postaci zaświadczeń z Urzędu Skarbowego w T. o braku zaległości podatkowych oraz z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P. o braku zaległości z opłatami na ubezpieczenie społeczne za zatrudnionych pracowników, dotyczące okoliczności mających istotne znaczenie dla uzyskania tychże kredytów, to jest za winnego przestępstwa z art. 297 § 1 k.k. w zb. z art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i za przestępstwo to wymierzył mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności i karę 50 stawek dziennych grzywny, przyjmując wartość jednej stawki na kwotę 100 złotych.

Tadeusz G. skazany został tym samym wyrokiem także za inne przestępstwa.

Apelacje od tego wyroku wnieśli prokurator i obrońca Tadeusza G.

Prokurator zaskarżył wyrok w odniesieniu do tego oskarżonego w części dotyczącej wymierzonej mu kary, formułując zarzut jej rażącej niewspółmierności i wnosząc o wymiarzenie zarówno surowszych kar jednostkowych, jak i kary łącznej pozbawienia wolności i grzywny.

Obrońca Tadeusza G. zaskarżył wyrok w części dotyczącej tego oskarżonego w punktach od I do VIII części rozstrzygającej. W odniesieniu do opisanego powyżej przestępstwa (punkt IV części dyspozytywnej) obrońca sformułował w apelacji zarzut błędu w ustaleniach faktycznych, przyjętych za podstawę orzeczenia, polegającego na przyjęciu, iż oskarżony dopuścił się zarzucanego mu czynu i w konsekwencji wymierzeniu mu za ten czyn kary, poprzez pominięcie zeznań świadków Agnieszki B. i Tomasza J., z których wynika, że sprawstwo oskarżonego jest wyłączone oraz pominięcie faktu dobrowolnego spłacenia wszystkich zobowiązań wobec I. Bank S.A. przez I. sp. z o.o. przed wszczę-

ciem postępowania przeciwko Tadeuszowi G., co w konsekwencji winno prowadzić do zastosowania przez sąd art. 297 § 3 k.k., który wyłącza karalność omawianego czynu. W apelacji obrońca oskarżonego sformułował nadto szereg innych zarzutów błędów w ustaleniach faktycznych i obraży przepisów postępowania, dotyczących innych czynów przypisanych Tadeuszowi G. i wniósł o zmianę wyroku w zaskarżonej części poprzez uniewinnienie oskarżonego od wszystkich zarzucanych mu czynów, a ewentualnie o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania.

Po rozpoznaniu apelacji, Sąd Apelacyjny w G. wyrokiem z dnia 9 września 2013 r., sygn. (...), zmienił zaskarżony wyrok w odniesieniu do Tadeusza G. w ten sposób, że uniewinnił go od popełnienia jednego z przypisanych mu czynów (pkt II wyroku), uchylił zaskarżony wyrok w części dotyczącej skazania oskarżonego za czyny opisane punktach I, III, V, VI i VII oraz w zakresie wymierzonej kary łącznej (punkt VIII), przekazując w tym zakresie sprawę Sądowi Okręgowemu w G. do ponownego rozpoznania.

W odniesieniu do opisanego powyżej czynu z punktu IV wyroku Sąd Apelacyjny wyeliminował z podstawy prawnej czynu i z podstawy skazania przepisy art. 270 § 1 k.k. i art. 11 § 2 k.k., natomiast z podstawy wymiaru kary przepisy art. 11 § 3 k.k. i art. 33 § 1, 2 i 3 k.k. i uchylił orzeczenie o grzywnie. W pozostałej części wyrok w odniesieniu do Tadeusza G. utrzymany został w mocy.

Kasację od tego wyroku wniósł obrońca skazanego Tadeusza G. Zaskarżył w niej wyrok sądu Apelacyjnego w G. w części, w której utrzymano w mocy w stosunku do skazanego punkt IV wyroku Sądu Okręgowego w G. oraz w części, w której zasądzono od skazanego na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe za postępowanie odwoławcze. Obrońca zarzucił wyrokowi w kasacji rażące naruszenie prawa materialnego, to jest art. 297 § 3 k.k., poprzez jego niezastosowanie w sprawie na skutek błędnej wykładni zawartego w nim zwrotu „przed wszczęciem postępowania karnego” i uznanie, że oznacza on „wszczęcie postępowania w sprawie” a nie „przeciwko osobie” oraz pominięcie, że zwrot ten odnosi się do wszczęcia postępowania w związku z czynem zakwalifikowanym z art. 297 § 1 lub 2 k.k., a nie z jakimkolwiek innym czynem, które to naruszenie miało wpływ na treść orzeczenia, albowiem zastosowanie tego przepisu powinno skutkować uchynieniem wyroku Sądu Okręgowego w punkcie IV w zakresie orzeczenia o karze na skutek zastosowania w stosunku do skazanego tzw. klauzuli bezkarności.

Obrońca skazanego wniósł w kasacji o uchylenie wyroku w zaskarżonej części oraz o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w G. w punkcie IV w zakresie orzeczenia o karze.

Prokurator Prokuratury Apelacyjnej w G. wniósł w pisemnej odpowiedzi na kasację o jej oddalenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja obrońcy skazanego okazała się niezasadna. Zgodnie z art. 536 k.p.k. Sąd Najwyższy rozpoznaje kasację w granicach zaskarżenia i podniesionych zarzutów. Tylko wyjątkowo, w wypadkach wskazanych w treści tego przepisu, sąd kasacyjny może wyjść poza te granice. Przypomnienie to wydaje się konieczne ze względu na potrzebę wyjaśnienia skazanemu możliwości działania Sądu Najwyższego rozpoznającego kasację. Żadna ze szczególnych sytuacji wskazanych w art. 536 k.p.k. (wypadki określone w art. 435 k.p.k., art. 439 k.p.k. i art. 455 k.p.k.) nie zaistniała w sprawie Tadeusza G. Podstawowym zagadnieniem, które rozstrzygnąć powinien Sąd Najwyższy jest to, czy sąd odwoławczy orzekający w tej sprawie właściwie rozpoznał zarzut apelacji obrońcy oskarżonego związany z prawidłowym rozumieniem treści art. 297 § 3 k.p.k. Dopiero w dalszej kolejności dokonać należało próby weryfikacji prawidłowości wykładni tego przepisu, a w

szczegółności rozumienia zawartego w nim zwrotu „przed wszczęciem postępowania karnego”.

Na wstępie wydaje się celowe przypomnienie, że zgodnie z opisem czynu przypisanego Tadeuszowi G. udzielono kierowanej przez niego spółce dwóch kredytów w wysokości 600.000 złotych i 400.000 złotych, w łącznej kwocie 1.000.000 złotych. Kredyt ten został spłacony w dniu 13 marca 2002 r. Postępowanie w tej sprawie wszczęte zostało w dniu 30 kwietnia 2001 r. Z treści postanowienia o wszczęciu postępowania (k. 7 akt) wynika, że dotyczyło ono konkretnie tych kredytów, o których mowa w opisie czynu przypisanego oskarżonemu, mimo, że w owym czasie inaczej ten czyn kwalifikowano. Konkretnie postanowieniem tym wszczęto śledztwo w sprawie wyłudzenia w 2000 r. kredytu w kwocie 1.000.000 złotych na podstawie podrobionych dokumentów na szkodę Banku (...) w G., to jest o przestępstwo z art. 270 § 1 k.k. w zb. z art. 286 § 1 k.k. w zb. z art. 294 § 1 k.k. Granice postępowania karnego wyznacza jednak opis zdarzenia w sensie historycznym, które stanowi jego przedmiot. Porównując opis czynu z postanowienia o wszczęciu postępowania i opis zawarty w akcie oskarżenia, a następnie wyroku, brak wątpliwości, że postępowanie od 30 kwietnia 2001 r. dotyczyło tego samego zdarzenia. Potwierdza to także treść uzasadnienia postanowienia o wszczęciu śledztwa, w którym wprost wspomina się o przedłożeniu zaświadczenia wystawionego przez ZUS w P.

Zarzut popełnienia przestępstwa związany z działaniem Tadeusza G. w odniesieniu do przedmiotowego wyłudzenia kredytu przedstawiono mu w dniu 13 czerwca 2003 r. Od tego dnia postępowanie karne toczyło się przeciwko konkretnej osobie – ad personam. Można jednak przyjąć za uprawnione założenie, że już wcześniej Tadeusz G. wiedział o toczącym się postępowaniu karnym dotyczącym spółki I., w tym w sprawie przedmiotowych kredytów. Był przesłuchiwany w charakterze świadka, a w związku z postępowaniem karnym dotyczącym także szeregu innych zdarzeń w spółce był nawet zatrzymany. Tadeusz G. zatem, jeszcze przed przedstawieniem mu zarzutów wiedział, że działania organów ścigania koncentrują się wokół spółki, między innymi wokół przedmiotowych kredytów i wiedząc to, podjął decyzję o ich spłacie. Stało się to w trakcie toczącego się postępowania karnego w tej sprawie, ale przed przedstawieniem mu zarzutu popełnienia przestępstwa.

Przepis art. 297 § 3 k.k. stanowi, że nie podlega karze ten, kto przed wszczęciem postępowania karnego między innymi – dobrowolnie zaspokoił roszczenia pokrzywdzonego. Zapis ten odnosi się do czynów zabronionych opisanych w art. 297 § 1 lub 2 k.k., to jest do tzw. oszustw kredytowych. Przestępstwo przypisane skazanemu polegało na uzyskaniu kredytu na podstawie poświadczających nieprawdę dokumentów. Z ustaleń faktycznych poczynionych w tej sprawie przez sąd wynika, że to Tadeusz G. jako prezes spółki składał wraz z wnioskiem kredytowym komplet dokumentów. Przestępstwo z art. 297 § 1 k.k. jest przestępstwem formalnym, nie jest zatem konieczne, aby na skutek przestępnego działania wystąpiła jakakolwiek szkoda. Ustawodawca uznał za społecznie szkodliwe i karygodne samo przedłożenie, w celu uzyskania m. in. kredytu, podrobionych, przerebionych, poświadczających nieprawdę albo nierzetelnych dokumentów i oświadczeń. Przypomnieć w tym miejscu raz jeszcze wypada granice rozpoznania sprawy w postępowaniu kasacyjnym oraz to, że przedmiotem badania Sądu Najwyższego jako sądu kasacyjnego nie jest poprawność oceny poszczególnych dowodów i prawidłowość ustaleń faktycznych w sprawie ani współmierność wymierzonej kary.

W apelacji obrońcy Tadeusza G. sformułowano zarzut związany z nieprawidłową, zdaniem obrońcy, wykładnią przepisu art. 297 § 3 k.k. i zawartego w nim zwrotu „przed wszczęciem postępowania karnego” (zarzut oznaczony literą - d). Zdaniem obrońcy, zwrot ten dotyczy wszczęcia postępowania przeciwko osobie, a nie wszczęcia postępowania w sprawie. Sąd Apelacyjny w G. wnikliwie zajął się tym zarzutem apelacji, to jest zarzutem obrazy przepisu prawa materialnego – art. 297 § 3 k.k. i przedstawił w uzasad-

nieniu zaskarżonego kasacją wyroku argumentację, która w jego ocenie przemawia za przyjęciem, że „wszczenie postępowania karnego” oznacza wszczęcie postępowania w sprawie – *in rem*, a nie wszczęcie postępowania przeciwko osobie, a więc od chwili przedstawienia zarzutów konkretnej osobie. Argumentacja sądu odwoławczego oparta została na interpretacji art. 303 k.p.k., dotyczącego wszczęcia postępowania przygotowawczego. Sąd Apelacyjny w G. wskazał także na przepis art. 102 k.k., w którym ustawodawca użył zwrotu „wszczęto postępowanie przeciwko osobie” i wywiódł, że wtedy, gdy ustawodawca wiąże określone następstwa procesowe z chwilą wszczęcia postępowania przeciwko osobie, to wyraźnie wskazuje to w treści przepisu. Ponadto w uzasadnieniu wyroku sąd odwoławczy przedstawił poglądy w tej materii prezentowane w piśmiennictwie i odniósł się do argumentacji zawartej w apelacji opartej na poglądzie wyrażonym w komentarzu Andrzeja Marka i wyjaśnił, z jakich powodów pogląd ten nie jest przekonujący w odniesieniu do przepisu art. 297 § 3 k.k. Sąd Apelacyjny wreszcie zauważył, że kwestia ta nie stanowiła przedmiotu rozważań sądu pierwszej instancji i uznał, że przyjmując można, iż brak rozważań oznacza, że sąd ten nie widział możliwości zastosowania przepisu art. 297 § 3 k.k.

Przytoczenie argumentacji sądu odwoławczego, dotyczącej zarzutu apelacji uznać należało za konieczne wobec zarzutu sformułowanego przez obrońcę skazanego w kasacji. Zarzut ten uznać należy za chybiony już z tego powodu, że kasacja może być skuteczna w razie wykazania, że sąd odwoławczy orzekający w sprawie dopuścił się rażącego naruszenia prawa. Do takiego naruszenia nie może jednak dojść wtedy, gdy sąd dokonujący wykładni przepisu przedstawia wyczerpującą argumentację, na podstawie której doszedł do określonych wniosków, powołując się przy tym na popierające tę argumentację poglądy wyrażone w literaturze fachowej. Z poglądem Sądu Apelacyjnego w G. co do rozumienia przedmiotowego zwrotu można się nie zgadzać, ale nie można uznać, aby sąd ten dopuścił się naruszenia prawa i to o rażącym charakterze. Wykładnia przepisu art. 297 § 3 k.k. dokonana bowiem została prawidłowo i sposobu dojścia do przedstawionych w uzasadnieniu wyroku wniosków nie sposób uznać za dowolny, nielogiczny czy ewidentnie sprzeczny z intencją ustawodawcy. Jeśli w orzecznictwie i piśmiennictwie dochodzi do rozbieżności co do wykładni określonego przepisu prawa, to przyjęcie przez sąd jednego z rozbieżnych stanowisk z reguły nie stanowi naruszenia prawa, o ile rozstrzygnięcie to jest poparte wyczerpującą argumentacją przyjętą przez ten sąd, a rozumowanie w tym zakresie jest rzetelnie przedstawione w uzasadnieniu orzeczenia.

Już z powyższych powodów kasacja obrońcy skazanego nie mogła zostać uwzględniona. Sąd Najwyższy orzekający w tej sprawie postanowił rozważyć jednak jeszcze, jak rozumieć należy zawarty w art. 297 § 3 k.k. zwrot „przed wszczęciem postępowania karnego”, w szczególności, czy zwrot ten dotyczy wszczęcia postępowania „w sprawie”, czy „przeciwko osobie”. Aby rozstrzygnąć tę kwestię odwołać się należy do rozumienia postępowania karnego na podstawie tekstu ustawy. Szereg przepisów kodeksu karnego odnosi się do pojęcia postępowania karnego. W kodeksie karnym, obok stanowiącego przedmiot rozważań art. 297 § 3 k.k., ustawodawca odnosi się do postępowania karnego, a konkretnie do jego wszczęcia także w treści art. 296 § 5 k.k. i art. 298 § 2 k.k. Do postępowania karnego odnoszą się także regulacje art. 114 k.k. i art. 114a k.k. W wymienionych przepisach ustawodawca nie odniósł się do konkretnego stadium postępowania lub do konkretnej chwili w toku postępowania. Zauważyć trzeba, że w tym samym kodeksie ustawodawca wiąże określone konsekwencje ze wskazaną fazą tego postępowania lub z występującym w jego toku zdarzeniem. Tak jest w treści art. 102 k.p.k., w którym przedłużenie terminu karalności następuje wtedy, gdy wszczęto postępowanie przeciwko osobie. Przepis art. 103 § 1 k.k. wiąże z kolei bieg terminów przedawnienia wykonania kary z chwilą uprawomocnienia wyroku skazującego. Podstawą uznania, że sprawca nie podlega karze jest czasem zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa organu powołanego do ścigania przestępstw i ujawnienie wszystkich istotnych okoliczności, zanim or-

gan ten dowiedział się o przestępstwie. Takie rozwiązanie ustawodawca przyjął między innymi w art. 230a § 3 k.k. Natomiast w art. 233 § 5 pkt 2 k.k. zastosowanie nadzwyczajnego złagodzenia kary, a nawet odstąpienie od wymierzenia kary wobec osoby składającej fałszywe zeznania może nastąpić, jeżeli sprawca dobrowolnie sprostuje fałszywe zeznania zanim nastąpi, chociażby nieprawomocne, rozstrzygnięcie sprawy.

Uznać zatem należy, że w szeregu przepisów kodeksu karnego ustawodawca wiąże różne konsekwencje z różnymi momentami lub fazami postępowania karnego, czasami zaś odnosi się do postępowania karnego, nie używając określeń doprecyzowujących o jakie zdarzenie procesowe chodzi.

Ustawą, która z natury rzeczy w najszerszym zakresie odnosi się do postępowania karnego jest kodeks postępowania karnego. W przepisach tego kodeksu ustawodawca także czasami odnosi się do postępowania karnego, bez różnicowania, o jaką jego fazę chodzi, np. wyrażona w art. 4 k.p.k. zasada obiektywizmu dotyczy wszystkich organów prowadzących postępowanie karne i to w toku całego tego postępowania. Inne przepisy dotyczą szczególnych faz (stadiów) postępowania, np. postępowania sądowego - art. 14 § 1 k.p.k. Na podstawie tej analizy dojść można do wniosku, że wtedy, gdy ustawodawca chciał powiązać określony skutek z daną fazą postępowania karnego lub konkretnym zdarzeniem procesowym, to wskazywał to w treści przepisu. Sąd Apelacyjny w G. trafnie przy tym wskazał na przepis art. 102 k.k., w którego treści jest to dobitnie widoczne.

Odwołać się nadto należy do rozumienia pojęcia postępowania karnego i jego ram czasowych wypracowanego w doktrynie prawa karnego procesowego. Działalność organów państwa i innych uczestników w ramach procedury, której cele określone zostały w art. 2 k.p.k. stanowi postępowanie karne (inaczej proces karny), który dzieli się na poszczególne stadia (etapy). Nazwa postępowanie karne, także proces karny, odnosi się do wszystkich stadiów postępowania, w tym do stadium postępowania przygotowawczego. To rozpoczyna się wydaniem postanowienia o wszczęciu śledztwa albo dochodzenia. Biorąc pod uwagę powyższe nie sposób uznać, aby postępowanie karne nie toczyło się od chwili wszczęcia do chwili przedstawienia zarzutów. Pojęcie wszczęcia postępowania karnego odnosić należy przede wszystkim do wszczęcia, o którym mowa w art. 303 k.p.k. To wtedy określa się przedmiot, a więc granice przedmiotowe tego postępowania.

W toku dokonywania wykładni przepisu art. 297 § 3 k.p.k. i zawartego w nim wyrażenia „przed wszczęciem postępowania karnego” wziąć należy wreszcie pod uwagę poglądy prezentowane w piśmiennictwie, ponieważ w orzecznictwie nie wypowiedano się wiążąco w tej materii. W literaturze, za wszczęcie postępowania, o którym mowa w art. 297 § 3 k.k. uznaje się przeważnie wszczęcie postępowania w sprawie – *in rem*, przy czym często komentatorzy tak samo interpretują zwrot „przed wszczęciem postępowania karnego” w odniesieniu do art. 297 § 3 k.k. i art. 296 § 5 k.k. (tak: P. Kardas, Kodeks karny. Część szczególna. Komentarz, red. A. Zoll, Warszawa 2008, s. 607 w zw. ze stroną 534; R. Zawłocki, Kodeks karny. Część szczególna. Tom II. Komentarz, red. A. Wąsek, Warszawa 2010, s. 1396 w zw. ze stroną 1326 oraz Kodeks karny. Część szczególna. Tom II. Komentarz, red. M. Królikowski, R. Zawłocki, Warszawa 2013, s. 762 w zw. ze stroną 722; J. Giezek, Kodeks karny. Część szczególna. Tom II. Komentarz, Warszawa 2014, teza 39 do art. 297 k.k.; R. Góral, Kodeks karny, praktyczny komentarz, Warszawa 1998, s. 390 i 388; M. Klubińska, Przestępstwo oszustwa gospodarczego z art. 297 k.k., Monografie LEX 2014; A. Wujastyk, Przestępstwa tzw. oszustw kredytowych w ustawie oraz praktyce prokuratorskiej i sądowej, Monografie LEX 2011, która wskazuje nawet na potrzebę zmiany oznaczenia terminu końcowego z art. 297 § 3 k.k., przez stworzenie możliwości skorzystania przez sprawcę z klauzuli bezkarności do momentu ujawnienia przestępstwa przez uprawnione organy).

Inaczej uważa A. Marek (Kodeks karny. Komentarz, Warszawa 2010, s. 627), uznając, że w przepisie art. 296 § 5 k.k. chodzi o wszczęcie postępowania przeciwko osobie (co do art. 297 § 3 k.k. w komentarzu nie wypowiedziano się). Zdaniem tego autora przemawia za tym ratio legis przepisu i interes pokrzywdzonego.

Nie lekceważąc interesu pokrzywdzonego, na podstawie treści omawianego przepisu przyjąć należy, że klauzula bezkarności wynikająca z art. 297 § 3 k.k. powinna mieć zastosowanie wtedy, gdy sprawca dobrowolnie zaspokaja roszczenie pokrzywdzonego. Nie można natomiast mówić o dobrowolności wówczas, gdy sprawca wiedząc o toczącym się już postępowaniu karnym zmierza do uniknięcia odpowiedzialności karnej spłacając kredyt. Motywacja sprawcy jest w takiej sytuacji zgoła inna od motywacji osoby, która spłaca wyludzony kredyt zanim organy ścigania podjęły czynności w sprawie. W tym pierwszym przypadku można by mówić o swego rodzaju kalkulacji sprawcy zmierzającej wprost od uniknięcia odpowiedzialności karnej. Wydaje się zatem, że możliwość uniknięcia kary wynikająca z art. 297 § 3 k.k., możliwość o wyjątkowym w końcu charakterze, nie powinna być interpretowana rozszerzająco. Przemawiają za tym w pierwszej kolejności rezultaty wykładni językowej w odniesieniu do pojęcia wszczęcia postępowania karnego oraz rozumienie istoty dobrowolności działań sprawcy.

W tej sytuacji uznać trzeba, że: zawarty w art. 297 § 3 k.k. zwrot „przed wszczęciem postępowania karnego” dotyczy wszczęcia postępowania w sprawie, a nie wszczęcia postępowania przeciwko osobie.”

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

1.2.5. Uprawnienie prokuratora do wniesienia kasacji na korzyść skazanego, gdy prokurator nie wniósł apelacji od wyroku sądu pierwszej instancji, a takie środki odwoławcze wniósł sam oskarżony.

przepisy: art. 425 § 3 k.p.k., art. 520 § 2 k.p.k.

hasła: kasacja

Wyrok z dnia 14 października 2014 r., III KK 125/14

Teza:

W sytuacji, gdy prokurator apelacji nie wnosił, a złożył ją sam oskarżony lub jego obrońca, prokurator ma uprawnienie do wniesienia kasacji na jego korzyść, gdyż uprawnienie takie przysługuje samemu oskarżonemu, a zatem tej stronie procesu, w interesie której prokurator może działać (art. 425 § 3 zd. 2 i § 4 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k.).

Z uzasadnienia:

„Wyrokiem z dnia 18 września 2013r. wydanym w sprawie (...) Sąd Rejonowy w B. uznał Leszka Z. za winnego tego, że w okresie od września 2012r. do 30 marca 2013r., w M., pow. B., woj. w., znęcał się psychicznie i fizycznie nad matką Leokadią Z. w ten sposób, że będąc pod wpływem alkoholu wywoływał awantury domowe, w trakcie których groził jej pobiciem i pozbawieniem życia, wyganiał z domu, popychał, szarpał za włosy, bił pięścią po twarzy i po całym ciele, pluł na podłogę, trząskał drzwiami, deptał jej odzież, niszczył elementy wyposażenia mieszkania oraz wyzywał słowami powszechnie uznawanymi za obelżywe, a w dniu 30 marca 2013r. uderzył ją pięściami w głowę i bił pięściami po całym ciele oraz kopał nogami po całym ciele, czym spowodował obrażenia ciała w

postaci rozległych podbiegnięć krwawych czoła, okolicy oczodołów i obu policzków, małżowin usznych oraz w obrębie skóry owłosionej głowy, otarcia naskórka okolicy łuku prawego brwiowego linijne długości około 2 cm, podbiegnięcia krwawego powierzchni grzbietowej dłoni pomiędzy I a II kością śródreżca, stłuczenia klatki piersiowej, bolesność bez wyraźnych śladów obrażeń, które naruszyły prawidłowe funkcjonowanie czynności narządów jej ciała na czas poniżej siedmiu dni, przy czym czynu tego dokonał przed upływem pięciu lat po odbyciu co najmniej sześciu miesięcy kary pozbawienia wolności za umyślne przestępstwo podobne, to jest popełnienia przestępstwa z art. 207 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i za to wymierzył mu karę 2 lata i 6 miesięcy pozbawienia wolności. Na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności sąd meriti zaliczył Leszkowi Z. okres tymczasowego aresztowania od dnia 2 kwietnia 2013r. do dnia 18 września 2013 r., a na podstawie art. 41a § 1 k.k. orzekł wobec w/wym. środki karne w postaci: a) zakazu kontaktowania się z pokrzywdzoną Leokadią Z.; b) zakazu zbliżania się do pokrzywdzonej Leokadii Z.; c) nakazu opuszczenia lokalu mieszkalnego zajmowanego wspólnie z pokrzywdzoną Leokadią Z., położonego w M. (...) S., nie określając jednocześnie czasu na jaki orzeczono poszczególne środki karne, o których mowa powyżej.

Od wyroku sądu rejonowego apelację w ustawowym terminie wniósł obrońca Leszka Z. zarzucając mu:

- 1) obrazę przepisów postępowania, która mogła mieć wpływ na treść orzeczenia, to jest art. 4 k.p.k. i art. 192§2 k.p.k., poprzez nieuwzględnienie wniosku obrońcy o przesłuchanie pokrzywdzonej w obecności biegłego psychologa, mimo istniejących wątpliwości co do jej stanu psychicznego, rozwoju umysłowego oraz zdolności postrzegania lub odtwarzania przez nią postrzeżeń;
- 2) błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, który mógł mieć wpływ na treść wyroku przez ustalenie, w oparciu o nieprawidłową ocenę materiału dowodowego, zwłaszcza przyjęciu za wiarygodne zeznań pokrzywdzonej oraz świadków Marleny W. i Patrycji W., przy jednoczesnym zdeprecjonowaniu wyjaśnień Leszka Z., przyjęciu winy i skazaniu go za czyn z art. 207§ 1 k.k., w zw. z art. 64§1 k.k., podczas gdy prawidłowa ocena materiału dowodowego nie dawała podstaw do takiego rozstrzygnięcia;
- 3) rażącą niewspółmierność orzeczonej wobec Leszka Z. kary 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności polegającą na jej nadmiernej surowości, z uwagi na jej wymiar oraz poprzez niezastosowanie instytucji warunkowego zawieszenia jej wykonania.

W konkluzji apelacji obrońca Leszka Z. wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku przez uniewinnienie w/wym. od przypisanego mu czynu, ewentualnie uchylenie wyroku i przekazanie sprawy sądowi I Instancji do ponownego rozpoznania, albo o zmianę zaskarżonego wyroku w części dotyczącej orzeczenia o karze i orzeczenie kary w mniejszym wymiarze z warunkowym zawieszeniem jej wykonania.

W wyniku rozpoznanej apelacji Sąd Okręgowy w O. wyrokiem z dnia 7 stycznia 2014r. wydanym w sprawie (...), działając na korzyść skazanego, zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, iż na podstawie art. 43§1 k.k. i art. 41a§1 k.k. okresy środków karnych w postaci zakazu kontaktowania się z pokrzywdzoną oraz zakazu zbliżania się do niej określił na 1 rok, jednocześnie uzupełniając treść zakazu zbliżania się Leszka Z. do pokrzywdzonej, poprzez przyjęcie, iż zakaz ten obejmuje odległość nie mniejszą niż 100 m.

Od wyroku sądu odwoławczego kasację na korzyść skazanego Leszka Z., w zakresie środka karnego w postaci nakazu opuszczenia lokalu mieszkalnego zajmowanego wspólnie z pokrzywdzoną wniósł Prokurator Okręgowy w O., zarzucając zaskarżonemu orzeczeniu rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisu art. 440 k.p.k. w zw. z art. 433 § 1 k.p.k., poprzez zaakceptowanie orzeczonego przez sąd rejo-

nowy z obrazą przepisów prawa materialnego, to jest art. 43 §1 k.k. w zw. z art. 39 pkt.2e k.k. środka karnego w postaci nakazu opuszczenia przez Leszka Z. lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzoną, bez podania okresu obowiązywania tego środka, podczas gdy wskazane przepisy przewidują możliwość jego orzeczenia na okres od roku do 10 lat, co w ostatecznym efekcie spowodowało, że uchybienie zawarte w wyroku sądu I instancji zostało przetransponowane do wydanego przez sąd odwoławczy orzeczenia, czyniąc je tym samym równie wadliwym i rażąco niesprawiedliwym, jak zaskarżony apelacją wyrok Sądu Rejonowego w B.

W konkluzji autor kasacji wnosił o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w O. w części utrzymującej w mocy orzeczenie środka karnego w postaci nakazu opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzoną, bez wskazania okresu jego obowiązywania i przekazanie sprawy w tym zakresie Sądowi Okręgowemu w O. do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja Prokuratora Okręgowego w O. okazała się zasadna i w rezultacie skutkować musiała uchyleniem zaskarżonego wyroku w części dotyczącej utrzymania w mocy orzeczenia o środku karnym nakazu opuszczenia lokalu mieszkalnego zajmowanego przez skazanego wspólnie z pokrzywdzoną i sprawę w tym zakresie należało przekazać Sądowi Okręgowemu w O. do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

W pierwszej kolejności kilka słów komentarza poświęcić należy kwestii dotyczącej wywiedzenia kasacji przez prokuratora będącego tą stroną, która nie wносиła apelacji (zobacz przepis art. 520 § 2 k.p.k.). Podkreślić trzeba jednak, iż w sytuacji, gdy prokurator apelacji nie wnosił, a złożył ją sam oskarżony lub jego obrońca, prokurator ma uprawnienie do wniesienia kasacji na jego korzyść, gdyż uprawnienie takie przysługuje samemu oskarżonemu, a zatem tej stronie procesu, w interesie której prokurator może działać (art. 425§3 zd. 2 i § 4 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k.). Podobny pogląd wyraził Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 6 września 2001r., wydanym w sprawie V KKN 216/01 (OSNKW 2001r., z. 11-12, poz. 98). Pogląd, o którym mowa powyżej spotkał się także z aprobatą w doktrynie (W. Grzeszczyk, Głosa do wyroku SN z dnia 6 września 2001r., V KKN 216/01, OSP 2002r., nr 3, poz. 44). Odnosząc się natomiast do kierunku zaskarżenia, podnieść należy, iż domaganie się określenia czasu trwania środka karnego w minimalnej wysokości (1 rok), w sytuacji gdy w wyroku okres obowiązywania tego środka nie został wcale określony (co do okresów obowiązywania środków karnych zobacz art. 43§1 k.k., art. 42§4 k.k.), jest zgodne z kierunkiem zaskarżenia (na korzyść skazanego), albowiem brak określenia w wyroku czasu trwania środka karnego sprawia, iż środek ten obowiązuje bez żadnych ograniczeń czasowych.

Środek karny w postaci nakazu opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym, zgodnie z treścią przepisu art. 43§1 k.k., orzeka się w latach, od roku do lat 10. Nie ulega zatem wątpliwości, iż obowiązkiem sądu było określenie czasu obowiązywania przedmiotowego nakazu, którego nie da się określić, jak trafnie dostrzegł to autor kasacji wykorzystując możliwość jaką daje art. 13§1 k.k.w. i wynikająca z art. 5§2 k.p.k. zasada *in dubio pro reo* (por. wyrok SN z dnia 14 listopada 2008r., V KK 256/08, OSNwSK 2008r., poz. 2298).

Sąd odwoławczy wydając orzeczenie reformatoryjne, nie określił okresu obowiązywania środka karnego w postaci nakazu opuszczenia przez skazanego lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzoną, czym rażąco naruszył art. 440 k.p.k. w zw. z art. 433§1 k.p.k., a także przepis art. 43§1 k.k. w zw. z art. 39 pkt 2e k.k., co w efekcie miało wpływ na treść wyroku. W tym stanie rzeczy zasadny jest wniosek kasacji o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w O. w części utrzymującej w mocy orzeczenie środka karnego w postaci nakazu opuszczenia lokalu zajmowanego przez skazanego wspólnie z pokrzywdzoną i

Art. 233 § 1 k.k. określa przestępstwo fałszywych zeznań, które ma charakter umyślny i może być popełnione tylko z zamiarem bezpośrednim. Jednym ze znamion określającym czynność sprawczą tego występku jest „zatajenie prawdy”.

O ile sens językowy słowa „zataić” (albo „zatajać”) nie budzi zasadniczych wątpliwości, jako że powszechnie przyjmuje się, iż chodzi tu o „utrzymanie czegoś w tajemnicy, nie wyjawianie czegoś, nie powiedzenie o czymś, przemilczenie (zob. Uniwersalny słownik języka polskiego, Warszawa 2003, t.5, s.574), a w judykaturze od bardzo dawna wskazuje się, iż słowo to oznacza „powstrzymanie się” od podania prawdziwych okoliczności (zob. wyrok SN z 22 grudnia 1936r., III K 1822/36, OSN (K) 1937/6/162), to pewne trudności nastroczać może zdefiniowanie zakresu okoliczności, których dotyczy fałsz. Innymi słowy, trzeba udzielić odpowiedzi na pytanie: o jakich faktach osoba przesłuchiwana w charakterze świadka ma obowiązek zgodnie z prawdą poinformować przesłuchującego? Uwzględniając brzmienie komentowanego przepisu, w którym wprost wskazano, że zeznania mają „służyć za dowód w postępowaniu sądowym lub innym postępowaniu prowadzonym na podstawie ustawy”, oraz treść art. 2 k.p.k. definiującego cele postępowania karnego i zasadę prawdy materialnej, przyjmując należy, że świadek, po stosownym uprzedzeniu o odpowiedzialności karnej (art. 190 k.p.k.), jest zobligowany zrelacjonować swój stan wiedzy na temat faktów, które mogą mieć wpływ na rozstrzygnięcie sprawy. Posługując się treścią roty przyrzeczenia, wolno stwierdzić, że świadek powinien powiedzieć „szczerą prawdę, niczego nie ukrywając z tego, co mu jest wiadome” (art. 188 § 1 k.p.k.) o okolicznościach kluczowych dla rozstrzygnięcia sprawy. Tylko dla porządku warto w tym miejscu przypomnieć, że podane powinności wchodzą w grę w stosunku do świadka, gdy nie korzysta on z prawa do odmowy składania zeznań lub z prawa do uchylenia się od odpowiedzi na pewne pytania (art. 178-183 k.p.k.) albo też nie jest zwolniony od obowiązku zeznawania lub udzielenia odpowiedzi na określone pytania (art. 185 k.p.k.).

Kolejny nader istotny problem można sprowadzić do pytania: czy o faktach mogących wywrzeć wpływ na rozstrzygnięcie sprawy świadek powinien powiedzieć osobie przesłuchującej samorzutnie, w fazie spontanicznej relacji, czy też może to uczynić w fazie odpowiedzi na pytania (art. 171 § 1 k.p.k.)? Pożądane jest, aby wypowiedzi świadka na właściwy temat miały miejsce już w fazie pierwszej, niemniej nie sposób uznać, że czyniąc to w drugiej fazie, gdy padły pytania dotyczące np. kwestii pominiętych wcześniej, świadek dopuszcza się tym samym przestępstwa fałszywych zeznań. Jeśli jednak o danym fakcie mającym znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy świadek nie wspomniał ani w fazie swobodnej relacji, ani w drugiej fazie przesłuchania, gdy co prawda pytanie w tym zakresie nie padło, ale miał on świadomość istotności informacji o tym fakcie, wolno uznać, że wystąpiła przesłanka w postaci „zatajenia prawdy”.

Nieco inaczej rysuje się zagadnienie odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznania, gdy rzecz dotyczy faktów nie łączącym się ze zdarzeniem przestępnym. O nich świadek, co rozumiałe, nie ma obowiązku informować przesłuchującego, ale jeśli zostanie o taki fakt zapytany, musi udzielić zgodnej z prawdą odpowiedzi. Nie do świadka wszak należy ocena przydatności takich czy innych informacji dla procesu karnego.

W podsumowaniu tej części wywodów, uogólniając zagadnienie, należało stwierdzić: czynność sprawczą przestępstwa z art. 233 § 1 k.k. w postaci „zatajenia prawdy” polega na świadomym utrzymaniu przez świadka w tajemnicy zarówno w fazie swobodnej relacji, jak i w fazie odpowiedzi na pytania (art. 171 § 1 k.p.k.) okoliczności mogącej mieć wpływ na rozstrzygnięcie sprawy, przy czym bez znaczenia pozostaje, że o tę okoliczność świadek nie został zapytany.

W konsekwencji: podżeganie świadka do niewyjawienia podczas przesłuchania okoliczności mogących mieć wpływ na rozstrzygnięcie sprawy wypełnia znamiona przestępstwa

- wania siedmiodniowego terminu zawitego od ustania przeszkody uniemożliwiającej jego zgłoszenie (art. 126 § 1 k.p.k.).
2. W razie uchybienia terminowi 7-dniowemu do złożenia takiego wniosku, prezes sądu wydaje zarządzenie o uznaniu wniosku za bezskuteczny.
  3. Jeżeli zarządzenie takie zamyka drogę do wydania wyroku, przysługuje na nie zażalenie (art. 459 § 1 *in principio* k.p.k. w zw. z art. 466 kp.k.).
  4. Termin do złożenia wniosku o przywrócenie terminu zawitego jest również terminem zawitym, dlatego możliwe jest wystąpienie z wnioskiem o jego przywrócenie, zwłaszcza w sytuacji, gdyby uchybienie to wynikałoby z zaniedbania obrońcy.

Z uzasadnienia:

„Przewodniczący Wydziału IV Karnego Odwoławczego Sądu Okręgowego w S. wskazanym zarządzeniem uznał wniosek skazanego D. R.-Z. z dnia 21 marca 2014 r. oraz wniosek jego obrońcy z urzędu z dnia 8 sierpnia 2014 r. o przywrócenie terminu zawitego do złożenia wniosku o sporządzenie na piśmie i doręczenie odpisu wyroku Sądu Okręgowego w S. z dnia 9 stycznia 2012 r., sygn. akt (...) i jego uzasadnienia za bezskuteczny, albowiem ustalił, że obydwa te wnioski zostały złożone po upływie przewidzianego w art. 126 § 1 k.p.k. siedmiodniowego terminu zawitego do jego wniesienia.

Na powyższe zarządzenie zażalenie złożył D. R.-Z., który podniósł, że powołanym wyrokiem Sądu odwoławczego został skazany za przestępstwo, którego nie popełnił, a zaniechanie jego dotychczasowego obrońcy z urzędu złożenia wniosku o sporządzenie na piśmie i doręczenie wyroku Sądu odwoławczego oraz jego uzasadnienia pozbawiło go możliwości kontroli kasacyjnej powyższego wyroku. W związku z tym wniósł on o zmianę zaskarżonego zarządzenia i przywrócenie terminu do doręczenia mu odpisu wyroku z uzasadnieniem, albowiem zaskarżone zarządzenie zamknęło mu drogę do zaskarżenia kasacją wyroku Sądu Okręgowego w S.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

*Zażalenie skazanego nie zasługuje na uwzględnienie. Przepis art. 126 § 1 k.p.k. za jeden z warunków formalnych, od których spełnienia uzależnione jest przywrócenie terminu zawitego, (np. do złożenia wniosku o sporządzenie i doręczenie wyroku z uzasadnieniem), uznaje okoliczność, że tego rodzaju wniosek powinien zostać zgłoszony w zawitym terminie 7 dni od daty ustania przeszkody. Niedopełnienie tego warunku stanowi brak formalny wniosku o przywrócenie terminu, który stosownie do treści art. 122 § 1 k.p.k. powoduje, że czynność procesowa dokonana po upływie tego terminu jest bezskuteczna. W konsekwencji samo merytoryczne rozpoznanie wniosku o przywrócenie terminu zawitego, np. do złożenia wniosku o sporządzenie na piśmie i doręczenie odpisu wyroku z uzasadnieniem, musi poprzedzać badanie spełnienia warunków formalnych tego wniosku, w tym zachowania siedmiodniowego terminu zawitego od ustania przeszkody uniemożliwiającej jego zgłoszenie (zob. postanowienie SN z dnia 13 sierpnia 2014 r., III KZ 43/14, LEX nr 1493988). Z tego powodu należy zaakceptować formę podjętej decyzji procesowej o bezskuteczności wniosku, która nie jest odpowiednikiem postanowienia o odmowie przywrócenia terminu zawitego, którego wydanie w postępowaniu jurysdykcyjnym należy do wyłącznej kompetencji sądu (art. 126 § 2 k.p.k.). Niewątpliwie zarządzenie prezesa sądu, przewodniczącego wydziału lub upoważnionego sędziego o uznaniu wniosku o przywrócenie terminu zawitego do złożenia wniosku o sporządzenie na piśmie i doręczenie odpisu wyroku sądu odwoławczego i jego uzasadnienia zamyka drogę do wydania wyroku w trybie kasacji, dlatego jest ono zaskarżalne - art. 459 § 1 k.p.k. *in princ**

4. Zarzut obrazy art. 19 § 2 Prawa o notariacie będzie mógł zostać skutecznie podniesiony w kasacji tylko w skrajnych wypadkach, gdy ocena zarzucanego obwinionemu zachowania była oczywiście chybiona.

Z uzasadnienia:

„Sąd Dyscyplinarny Izby Notarialnej w K., orzeczeniem z 8 stycznia 2014 r., wymierzył obwinionemu notariuszowi Michałowi W., na podstawie art. 51 § 1 pkt 3 ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. Prawo o notariacie – t.j. Dz. U. z 2008 r. Nr 189, poz. 1158 ze zm. (dalej: pr. not.), dwie kary pieniężne po 15000 zł za popełnienie dwóch deliktów dyscyplinarnych polegających na tym, że: 1) w okresie od 5 października 2010 r. do 6 maja 2011 r. uczestniczył jako strona czynności notarialnych w 7 umowach przewłaszczenia nieruchomości na zabezpieczenie – jako pożyczkodawca i nabywca przewłaszczonych nieruchomości – czyniąc z tego zajęcie uchybiające powadze wykonywanego zawodu, przy czym podjął je bez zawiadomienia Prezesa Rady Izby Notarialnej w K. (art. 19 § 2 i 3 pr. not. i § 7 w zw. z § 1 Kodeksu Etyki Zawodowej Notariusza w zw. z art. 50 pr. not.); 2) w okresie od 5 października 2010 r. do 14 grudnia 2011 r. uchybił godności wykonywania zawodu, wykorzystując lokal swojej kancelarii notarialnej do sporządzenia 10 aktów notarialnych – ze swoim udziałem jako strony czynności notarialnych (art. 15 i 17 pr. not. i § 1 Kodeksu Etyki Zawodowej Notariusza w zw. z art. 50 pr. not.).

Wyższy Sąd Dyscyplinarny przy Krajowej Radzie Notarialnej, po rozpoznaniu odwołań obwinionego notariusza i jego obrońcy (kwestionujących winę) oraz Rzecznika Dyscyplinarnego Izby Notarialnej w K. (żądającego zaostrzenia kar przez orzeczenie pozbawienia prawa prowadzenia kancelarii), w dniu 26 kwietnia 2014 r. wydał orzeczenie utrzymujące w mocy pierwszoinstancyjne rozstrzygnięcie.

Kasację od prawomocnego orzeczenia Sądu dyscyplinarnego odwoławczego wniósł obrońca obwinionego notariusza, domagając się: 1) w zakresie czynu z pkt 1 umorzenia postępowania na mocy art. 52 § 1 pr. not.; 2) w zakresie czynu z pkt 2 wydania orzeczenia o charakterze kasatoryjnym. Skarżący obrońca zarzucił naruszenie przepisów postępowania, które mogło mieć wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, a to: a) art. 391 § 2 k.p.k. w zw. z art. 182 § 3 k.p.k. przez zaniechanie odczytania na rozprawie wyjaśnień Łukasza R. składanych w postępowaniu prowadzonym przeciwko niemu; b) art. 366 k.p.k. w zw. z art. 170 k.p.k. przez zaniechanie wyjaśnienia wszystkich okoliczności sprawy, w szczególności czy zawieranie przypisanych obwinionemu umów można traktować jako działalność lub zajęcie w rozumieniu art. 19 pr. not., a nadto przez oddalenie wniosku o przesłuchanie w charakterze świadków pracowników kancelarii notarialnej Łukasza R. oraz osób, z którymi obwiniony zawierał umowy; c) przeprowadzenie rozprawy odwoławczej pod nieobecność obwinionego należyście usprawiedliwioną i pod nieobecność jego obrońcy, mimo złożenia wniosku o odroczenie rozprawy, co pozbawiło obwinionego prawa do obrony; d) art. 50, art. 19 § 2 i art. 15 pr. not. przez przyjęcie, że obwiniony dopuścił się wszystkich przypisanych mu przewinień dyscyplinarnych.

Z tzw. ostrożności procesowej obrońca zarzucił rażącą niewspółmierność orzeczonej wobec obwinionego kary.

Rzecznik Dyscyplinarny Krajowej Rady Notarialnej zażądał w pisemnej odpowiedzi na kasację jej oddalenia jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

1. Kasacja okazała się bezzasadna – i to w stopniu oczywistym. Z tej racji Sąd Najwyższy zdecydował o sporządzeniu uzasadnienia w formie uproszczonej, wskazującej jedynie na istotę rozstrzygnięcia (zob. post. SN z 24 października 2007 r., II KK 132/07, R-OSNKW 2007, poz. 2303).

2. (...)

3. (...) *Ostatni zarzut kasacyjny (skierowany w istocie przeciwko pierwszoinstancyjnemu orzeczeniu oraz mylnie wskazujący na obrazę prawa procesowego, gdy faktycznie dotyczył naruszenia prawa materialnego) został przez skarżącego ujęty wyjątkowo skrótowo, niemniej Sąd Najwyższy uznał za celowe wypowiedzenie się na temat wykładni art. 19 § 2 pr. not., a dokładniej użytego tam zwrotu „zajęcia, które by (...) mogło uchybiać powadze wykonywanego zawodu”. Co należy rozumieć pod pojęciem „zajęcia” ustawa nie wyjaśnia, ale z całą pewnością można powiedzieć, że jest ono szersze od terminu „zatrudnienia”, o którym mowa w § 1 art. 19 pr. not.; każde „zatrudnienie” jest „zajęciem”, ale nie każde „zajęcie” jest „zatrudnieniem”. Wskazując w art. 19 § 2 zd. 2 pr. not. przykładowo dziedziny, którymi nie wolno zajmować się notariuszowi (handlem, przemysłem, pośrednictwem i doradztwem w interesach), ustawodawca określił ogólne cechy charakteryzujące owo „zajęcie”: winno być ono zamierzone, ciągłe, cykliczne. Jeśli zaś chodzi o następny człon zacytowanego zwrotu (uchybiać powadze zawodu notariusza), warto odnotować, że ustawodawca nie określił kryteriów oceny, czy dane zajęcie uchybia tej powadze, a zatem organy dyscyplinarne dysponują tu szerokim zakresem swobodnego uznania. Z tego względu zarzut obrazy art. 19 § 2 pr. not. będzie mógł zostać skutecznie podniesiony w kasacji tylko w skrajnych wypadkach, gdy ocena zarzucanego obwinionemu zachowania była oczywiście chybiona (zob. post. SN z 12 marca 2013 r., SDI 3/13, OSNSD 2013, poz. 59). W niniejszej sprawie taka sytuacja ewidentnie nie miała miejsca. Wszystkie kwestie związane z interpretacją prawa materialnego zostały wszechstronnie i wyczerpująco rozważone: zarówno przez Sąd dyscyplinarny a quo, jak i Sąd dyscyplinarny odwoławczy. (...).*”

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

└ └ └ └ └ └ └ └ └ └ └ └ └ └ └ └

1.4. Zagadnienia prawne

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

1.4.1. Zagadnienie prawne przedstawione przez Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego przekazane do rozstrzygnięcia pełnemu składowi Izby Karnej Sądu Najwyższego, I KZP 21/14

„Czy w postępowaniu kasacyjnym dopuszczalne jest uchylenie zaskarżonego orzeczenia wyłącznie w części, w jakiej nie zawiera ono rozstrzygnięcia w przedmiocie środka karnego, którego zastosowanie było obligatoryjne?”

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

1.4.2. Zagadnienie prawne przedstawione przez Sąd Okręgowy w Krakowie, I KZP 24/14

1. Czy przedmiotem przestępstwa z art. 286 § 1 kodeksu karnego, mogą być świadczenia wynikające z transakcji o charakterze przestępczym lub świadczenia niegodziwe, w rozumieniu art. 412 kc?

2. Czy ustalenie, że pochodząca z przestępstwa korzyść majątkowa jego sprawcy, ma jednocześnie charakter świadczenia świadomie spełnionego przez pokrzywdzonego w zamian za dokonanie czynu zabronionego przez ustawę lub w celu niegodziwym, aktualizuje obowiązek obligatoryjnego orzeczenia jej przepadku na podstawie art. 45 § 1 kk, czy też zgodnie ze zdaniem drugim tego przepisu, wskazującym, że "Przepadku nie

orzeka się w całości lub w części, jeżeli korzyść lub jej równowartość podlega zwrotowi pokrzywdzonemu lub innemu podmiotowi" - oznacza to konieczność zastosowania tu przepisu art. 46 § 1 kk?"

1.4.3. Zagadnienie prawne przedstawione przez Sąd Apelacyjny w Poznaniu, I KZP 25/14

1. Jak należy rozumieć wyrażenie "w związku z przesłuchaniem" zawarte w dyspozycji art. 171 § 5 pkt 2 k.p.k.?
2. Czy regulacja art. 171 § 5 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 171 § 7 k.p.k. dopuszcza przeprowadzenie i wykorzystanie w procesie karnym dowodu z ekspertyzy wariograficznej dotyczącej osoby, której przedstawiono zarzuty (podejrzany) lub którą postawiono w stan oskarżenia (oskarżony)?
3. Czy art. 199a k.p.k. stanowi samodzielną podstawę przeprowadzenia dowodu z ekspertyzy wariograficznej dotyczącej podejrzanego a nawet oskarżonego?
4. Jeżeli nie jest możliwe poddanie podejrzanego badaniu wariografem w oparciu o regulację art. 199a k.p.k., to czy podstawę wykonania badania i sporządzenia opinii przez biegłego może stanowić art. 192a § 2 k.p.k.?
5. Czy wnioski zawarte w ekspertyzie biegłego mogą zostać wykorzystane wyłącznie na poparcie stanowiska obrony, czy też mogą stanowić pełnowartościowy dowód potwierdzający tezy oskarżenia?"

1.4.4. Zagadnienie prawne przedstawione przez Sąd Okręgowy w Częstochowie, I KZP 26/14

„Czy art. 377 § 5 k.p.k. stanowi podstawę prowadzenia rozprawy przerwanej lub odroczonej w dalszym ciągu w sytuacji, gdy oskarżony, który dotychczas nie złożył wyjaśnień przed sądem, został o jej terminie zawiadomiony w trybie art. 133 § 1 i 2 k.p.k. i nie stawiał się na tę rozprawę bez usprawiedliwienia?"

2. Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego dotyczące prawa karnego

2.1. Wyroki i postanowienia Trybunału Konstytucyjnego

(źródło: www.trybunal.gov.pl)

2.1.1 Obligatoryjna zamiana grzywny na zastępczą karę aresztu (K 9/13).

Ustanowienie obligatoryjnej zamiany grzywny na zastępczą karę aresztu jest zgodne z konstytucją.

7 października 2014 r. o godz. 9:00 Trybunał Konstytucyjny rozpoznał wniosek Prokuratora Generalnego dotyczący obligatoryjnej zamiany grzywny na zastępczą karę aresztu.

Trybunał Konstytucyjny orzekł, że art. 25 § 2 ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń w zakresie, w jakim ustanawia obowiązkową zamiarę grzywny na zastępczą karę aresztu, **jest zgodny** z art. 10 w związku z art. 173 i w związku z art. 175 ust. 1 oraz w związku z art. 45 ust. 1 konstytucji.

Prokurator Generalny zarzucił, że obowiązkowa zamiana grzywny na zastępczą karę aresztu, nie pozwala sądowi wykonawczemu na orzeczenie sprawiedliwej kary zastępczej, odpowiadającej charakterowi i okolicznościom czynu, jak również właściwościom osobistym sprawcy.

Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że obowiązkowe zarządzenie wykonania zastępczej kary aresztu w miejsce pierwotnie orzeczonej grzywny uzależnione jest od stwierdzenia przez sąd wykonawczy szeregu przesłanek. Wstępnie sąd ten musi stwierdzić czy egzekucja grzywny okazała się bezskuteczna lub z okoliczności sprawy wynika, że byłaby ona bezskuteczna, a jeżeli tak, to konieczne jest ustalenie przez niego, czy zachodzi jedna z czterech dodatkowych przesłanek:

1) ukarany oświadczy, że nie wyraża zgody na podjęcie pracy społecznie użytecznej orzeczonej zastępczo w miejsce pierwotnie wymierzonej grzywny, której egzekucja okazała się bezskuteczna lub z okoliczności sprawy wynika, że byłaby ona bezskuteczna;

2) ukarany uchyla się od wykonania pracy społecznie użytecznej orzeczonej zastępczo w miejsce pierwotnie wymierzonej grzywny, której egzekucja okazała się bezskuteczna lub z okoliczności sprawy wynika, że byłaby ona bezskuteczna;

3) zamiana grzywny na pracę społecznie użyteczną jest niemożliwa;

4) zamiana grzywny na pracę społecznie użyteczną jest niecelowa.

Ponadto sąd wykonawczy ma możliwość oceny przyczyn niewykonania pierwotnej kary grzywny i w określonych wypadkach może grzywnę umorzyć w części, a wyjątkowo również w całości. Do zamiany grzywny na areszt zastępczy powinno dochodzić tylko wtedy, gdy to z przyczyn leżących po stronie ukaranego nie doszło do wykonania kary, a więc gdy mimo możliwości zapłacenia grzywny, choćby w ratach, nie uczynił on tego, a nie dysponuje przy tym mieniem, które można byłoby poddać egzekucji w celu ściągnięcia kary. Jeżeli zatem stan majątkowy ukaranego po prawomocnym skazaniu uległ z przyczyn od niego niezależnych znacznemu pogorszeniu, to sąd ten może, w szczególnie uzasadnionych wypadkach (np. utraty pracy w wyniku redukcji zatrudnienia, choroby, wypadku) grzywnę umorzyć w części, a nawet w całości.

Zamiast zarządzenia wykonania zastępczej kary aresztu w miejsce kary grzywny sąd wykonawczy może także rozłożyć grzywnę na raty. Rozłożenie grzywny na raty pozwala uniknąć ziszczenia się wyjściowej przesłanki obowiązkowego zarządzenia wykonania zastępczej kary aresztu w miejsce orzeczonej grzywny, tzn. bezskuteczności egzekucji grzywny.

Zarządzenie przez sąd wykonawczy egzekucji zastępczej kary aresztu nie może nadto nastąpić, jeżeli warunki osobiste sprawcy uniemożliwiają odbycie tej kary.

Na postanowienie w przedmiocie kar zastępczych przysługuje zażalenie, co zapewnia kontrolę instancyjną obowiązkowego zarządzenia wykonania zastępczej kary aresztu w miejsce orzeczonej grzywny.

Rola sądu wykonawczego zarządzającego wykonanie zastępczej kary aresztu w miejsce orzeczonej grzywny nie sprowadza się zatem tylko do swoistej roli notariusza. W każdym przypadku sąd ten ma obowiązek dokonać stosownych ustaleń i ocen, czy możliwe jest zarządzenie wykonania zastępczej kary aresztu. W określonych sytuacjach sąd wykonawczy może odstąpić od obowiązkowego zarządzenia zastępczej kary aresztu w miejsce pierwotnie orzeczonej grzywny i dokonać rozstrzygnięcia o innym charakterze, którego efektem nie jest pozbawienie wolności.

.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.1.2 Nielegalny pobór energii elektrycznej; dopuszczalność stosowania wobec osoby fizycznej za ten sam czyn odpowiedzialności karnej i odpowiedzialności cywilnej o charakterze sankcyjnym - opłata (P 50/13).

Jednoczesne stosowanie wobec tej samej osoby fizycznej, za ten sam czyn polegający na nielegalnym poborze energii elektrycznej odpowiedzialności karnej za przestępstwo kradzieży energii z art. 278 § 5 ustawy – Kodeks karny oraz opłaty przewidzianej w art. 57 ust. 1 pkt 1 ustawy – Prawo energetyczne jest zgodne z konstytucją.

21 października 2014 r. o godz. 9:00 Trybunał Konstytucyjny rozpoznał pytanie prawne Sądu Rejonowego dla Warszawy Śródmieścia Wydział V Karny dotyczące nielegalnego poboru energii elektrycznej oraz dopuszczalności stosowania wobec osoby fizycznej za ten sam czyn odpowiedzialności karnej i odpowiedzialności cywilnej o charakterze sankcyjnym.

Trybunał Konstytucyjny orzekł, że art. 278 § 5 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny oraz art. 57 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne w zakresie, w jakim dopuszczają jednoczesne stosowanie wobec tej samej osoby fizycznej, za ten sam czyn polegający na nielegalnym poborze energii elektrycznej, odpowiedzialności karnej za przestępstwo kradzieży energii z art. 278 § 5 ustawy – Kodeks karny oraz opłaty przewidzianej w art. 57 ust. 1 pkt 1 ustawy – Prawo energetyczne, **są zgodne** z art. 2 konstytucji.

Problem konstytucyjny w niniejszej sprawie przedstawiony w pytaniu prawnym przez sąd pytający sprowadzał się do odpowiedzi na pytanie, czy kumulacja za czyn stanowiący nielegalny pobór energii i jednocześnie kradzież energii odpowiedzialności karnej za przestępstwo z art. 278 § 5 ustawy – Kodeks karny oraz stosowania opłaty przewidzianej w art. 57 ust. 1 pkt 1 ustawy – Prawo energetyczne stanowi naruszenie zasady *ne bis in idem*, ze względu na naruszenie zakazu podwójnego karania za ten sam czyn.

Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że **opłata z art. 57 ust. 1 pkt 1 ustawy – Prawo energetyczne jest środkiem prawnym z dziedziny prawa cywilnego**. Jest ona traktowana przez ustawodawcę jako alternatywna w stosunku do zasad ogólnych metoda dochodzenia odszkodowania za nielegalny pobór energii, zawierająca specyficzny sposób ustalania wysokości owego odszkodowania, która to wysokość ma gwarantować przedsiębiorstwu energetycznemu pełną restytucję szkód. Jest ona nakładana przez przedsiębiorstwo energetyczne, a zatem podmiot prywatny, a następnie egzekwowana na drodze postępowania cywilnego.

Trybunał Konstytucyjny przypomniał, że odpowiedzialność cywilna może pełnić, poza główną funkcją kompensacyjną, także inne funkcje, w tym prewencyjną i represyjną. Trybunał uznał, że **opłata z art. 57 ust. 1 pkt 1 ustawy – Prawo energetyczne poza funkcją kompensacyjną realizuje także funkcję prewencyjną, a nawet uzupełniająco – ze względu na wysokość tejże opłaty – represyjną**, co nie powoduje jednak utraty przez tę opłatę charakteru środka prawnego z zakresu prawa cywilnego.

Trybunał Konstytucyjny zwrócił uwagę, że treścią zakazu podwójnego karania wynikającego z art. 2 konstytucji jest również konieczność zachowania odpowiedniej proporcji pomiędzy środkami prawnymi realizującymi funkcje represyjne. W związku z tym **sąd, dokonując prawnokarnej oceny zachowania sprawcy za przestępstwo, winien uwzględnić w odpowiednim zakresie przy wyborze środka i sposobu prawnokarnej reakcji za popełnione przestępstwo w ramach dyrektyw i zasad wymiaru kary fakt poniesienia przez sprawcę innej niż karna odpowiedzialności za ten sam czyn, realizującej uzupełniająco funkcję represyjną**. Sąd nie jest bowiem związany wyłącznie zasadami i dyrektywami wymiaru kary określonymi *expressis verbis* w ustawie karnej, ale jest zobowiązany do stosowania również zasad i dyrektyw wymiaru kary, które nie zostały wyrażone *implicite* w kodeksie karnym, ale mają swoje konstytucyjne podstawy.

Trybunał Konstytucyjny uznał, że kumulacja stosowania wobec tej samej osoby za ten sam czyn opłaty z art. 57 ust. 1 pkt 1 ustawy – Prawo energetyczne i odpowiedzialności karnej za przestępstwo kradzieży energii z art. 278 § 5 ustawy – Kodeks karny nie prowadzi do naruszenia zasady *ne bis in idem*, wynikającej z art. 2 konstytucji. Opłata z art. 57 ust. 1 pkt 1 ustawy – Prawo energetyczne jest bowiem środkiem prawnym z dziedziny prawa cywilnego, w przeciwieństwie do odpowiedzialności karnej za przestępstwo z art. 278 § 5 ustawy – Kodeks karny. Jednocześnie sąd ma możliwość uwzględnienia w odpowiednim zakresie w ramach zasad i dyrektyw wymiaru kary przy wyborze środka prawnokarnej reakcji za popełnione przestępstwo z art. 278 § 5 ustawy – Kodeks karny fakt obciążenia sprawcy opłatą z art. 57 ust. 1 pkt 1 ustawy – Prawo energetyczne, jeżeli opłata ta realizowała również funkcję represyjną.

2.2. Wokanda Trybunału Konstytucyjnego

(źródło: www.trybunal.gov.pl)

2.2.1. Zasady rozpatrywania wniosku sędziego o przeniesienie na inne stanowisko służbowe (SK 30/14)

W skardze konstytucyjnej wniesiono o zbadanie zgodności art. 75 § 1, 3 i 4 ustawy z dnia 27 lipca 2001 roku – Prawo o ustroju sądów powszechnych z art. 45 ust. 1, art. 78 i art. 176 ust. 1, a także z art. 31 ust. 1 i 3, art. 47, art. 52 ust. 1, art. 65 ust. 1 i art. 75 Konstytucji RP..

2.2.2. Zwrot kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu; wysokość stawki za sporządzenie opinii (SK 25/14)

W skardze konstytucyjnej wniesiono o zbadanie zgodności art. 618 § 1 pkt 11 k.p.k. w związku z art. 29 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 maja 1982 roku - Prawo o adwokaturze i § 14 ust. 4 pkt 2 oraz § 19 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielanej z urzędu z: a) art. 64. ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 w związku z art. 92 ust. 1 w związku z art. 2 Konstytucji RP; b) art. 45 ust. 1 w zw. z art. 31 ust. 3 w związku z art. 92 ust. 1 w związku z art. 2 Konstytucji RP..

2.2.3. Złożenie wniosku o wszczęcie postępowania lustracyjnego - osoby uprawnione (SK 20/14)

W skardze konstytucyjnej wniesiono o zbadanie zgodności art. 20 ust. 5 ustawy z dnia 18 października 2006 roku o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów z art. 32 w związku z art. 30 Konstytucji RP w zakresie w jakim pozbawia osoby w nim enumeratycznie niewskazane do złożenia wniosku o wszczęcie postępowania lustracyjnego..

2.2.4. Opłaty w sprawach karnych; koszty postępowania (SK 14/14)

W skardze konstytucyjnej wniesiono o zbadanie zgodności art. 636 § 3 w zw. z art. 636 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku – Kodeks postępowania karnego i art. 632 pkt 1 w związku z art. 640 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku – Kodeks postępowania karnego z art. 45 ust. 1, art. 64 ust. 1 i 2 w związku z art. 2 Konstytucji RP.

2.2.5. Prawo do sądu; pozbawienie skarżącego prawa do udziału w posiedzeniu sądu w przedmiocie wykonywania środka zapobiegawczego - umieszczenie w zamkniętym zakładzie psychiatrycznym (SK 13/14)

W skardze konstytucyjnej wniesiono o zbadanie zgodności art. 22 §1 w związku z art. 204 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku – Kodeks karny wykonawczy w zakresie w jakim przepis ten pozbawia skarżącego prawa udziału w posiedzeniu sądu w przedmiocie wykonywania środka zapobiegawczego z art. 94 §1 k.k., w postaci umieszczenia w zamkniętym zakładzie psychiatrycznym z art. 45 ust. 1 Konstytucji RP, tj. zasadą prawa do sądu, w tym składającym się na jej treść uprawnieniem do korzystania z rzetelnej procedury sądowej, zgodnej z wymogami sprawiedliwości i jawności poprzez zapewnienie skarżącemu wysłuchania i osobistego udziału w czynnościach sądowego postępowania wykonawczego.

- art. 78 Konstytucji RP;
7. a) art. 12 ust. 1 pkt 3a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku o strażach gminnych z art. 41 ust. 1 i art. 47 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP;
- b) art. 20 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku o strażach gminnych z art. 45 ust. 1 i art. 77 ust. 2 Konstytucji RP;
8. art. 13 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 16 marca 2001 roku o Biurze Ochrony Rządu z art. 41 ust. 1 i art. 47 w związku z art. 31 ust. 3, a także z art. 50, art. 45 ust. 1, art. 77 ust. 2 i art. 78 Konstytucji RP;
9. a) art. 17 ust. 1 pkt 10 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 roku o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych z art. 41 ust. 1 i art. 47 w związku z art. 31 ust. 3, a także z art. 50 Konstytucji RP;
- b) art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 roku o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych z art. 45 ust. 1, art. 77 ust. 2 i art. 78 Konstytucji RP;
10. a) art. 23 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 24 maja 2002 roku o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu z art. 41 ust. 1 i art. 47 w związku z art. 31 ust. 3, a także z art. 50 Konstytucji RP;
- b) art. 23 ust. 7 pkt 1 ustawy z dnia 24 maja 2002 roku o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu z art. 45 ust. 1, art. 77 ust. 2 i art. 78 Konstytucji RP;
11. art. 44 ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 9 czerwca 2006 roku o Służbie Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służbie Wywiadu Wojskowego z art. 41 ust. 1 i art. 47 w związku z art. 31 ust. 3, a także z art. 50, art. 45 ust. 1, art. 77 ust. 2 i art. 78 Konstytucji RP;
12. a) art. 14 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 9 czerwca 2006 roku o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym z art. 41 ust. 1 i art. 47 w związku z art. 31 ust. 3, a także z art. 50 Konstytucji RP;
- b) art. 14 ust. 7 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2006 roku o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym z art. 45 ust. 1, art. 77 ust. 2 i art. 78 Konstytucji RP;
13. a) art. 32 ust. 1 pkt 4 i art. 45 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o Służbie Celnej z art. 41 ust. 1 i art. 47 w związku z art. 31 ust. 3, a także z art. 45 ust. 1 i art. 77 ust. 2 i art. 78 Konstytucji RP;
- b) art. 32 ust. 1 pkt 9 oraz art. 46 ust. 3 pkt 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o Służbie Celnej z art. 50 oraz z art. 45 ust. 1, art. 77 ust. 2 i art. 78 Konstytucji RP;
14. a) art. 23 pkt 4 lit. d ustawy z dnia 18 kwietnia 1985 roku o rybactwie śródlądowym z art. 50 Konstytucji RP;
- b) art. 23a ust. 8 ustawy z dnia 18 kwietnia 1985 roku o rybactwie śródlądowym z art. 45 ust. 1, art. 77 ust. 2 i art. 78 Konstytucji RP;
15. a) art. 47 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 28 września 1991 roku o lasach z art. 50 Konstytucji RP;
- b) art. 47 ust. 3b ustawy z dnia 28 września 1991 roku o lasach z art. 45 ust. 1, art. 77 ust. 2 i art. 78 Konstytucji RP;
16. a) art. 39 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 13 października 1995 roku – Prawo łowieckie z art. 50 Konstytucji RP;
- b) art. 39 ust. 10 ustawy z dnia 13 października 1995 roku – Prawo łowieckie z art. 45 ust. 1, art. 77 ust. 2 i art. 78 Konstytucji RP;
17. a) § 16 ust. 1 pkt 2, ust. 2-5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26 lipca 2005 roku w sprawie sposobu postępowania przy wykonywaniu niektórych uprawnień policjantów z art. 41 ust. 1 i art. 47 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP;
- b) § 17 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26 lipca 2005 roku w sprawie sposobu postępowania przy wykonywaniu niektórych uprawnień policjantów z art. 50 Konstytucji RP;
18. a) § 5 ust. 1-4, 6 i 7 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 15 grudnia 2006 roku w sprawie kontroli granicznej dokonywanej przez funkcjonariuszy Straży Granicznej z art. 41 ust. 1 i art. 47 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP;
- b) § 6 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 15 grudnia 2006 roku w sprawie kontroli granicznej dokonywanej przez funkcjonariuszy Straży Granicznej z art. 50 Konstytucji RP;
19. § 10 ust. 1 pkt 2, ust. 3-6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 grudnia 2009 roku w sprawie zakresu i sposobu wykonywania przez strażników gminnych (miejskich) niektórych czynności z art. 41 ust. 1 i art. 47 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP;
20. a) § 9 i § 10 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 kwietnia 2002 roku w sprawie szczegółowego trybu wykonywania czynności przez funkcjonariuszy Biura Ochrony Rządu oraz korzystania przez nich z pomocy innych podmiotów z art. 41 ust. 1 i art. 47 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP;
- b) § 11 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 kwietnia 2002 roku w sprawie szczegółowego trybu wykonywania czynności przez funkcjonariuszy Biura Ochrony Rządu oraz korzystania przez nich z pomocy innych podmiotów z art. 50 Konstytucji RP;
21. a) § 19-21 rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej z dnia 14 grudnia 2001 roku w sprawie szczegółowego sposobu wykonywania niektórych uprawnień przez żołnierzy Żandarmerii Wojskowej z art. 41 ust. 1 i art. 47 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP;
- b) § 22 rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej z dnia 14 grudnia 2001 roku w sprawie szczegółowego wykonywania niektórych uprawnień przez żołnierzy Żandarmerii Wojskowej z art. 50 Konstytucji RP;
22. a) § 29 ust. 1-3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26 kwietnia 2005 roku w sprawie wydawania

osobom poleceń określonego zachowania się, legitymowania, zatrzymywania, przeszukania, kontroli osobistej, przeglądania bagaży i sprawdzania ładunku oraz rejestrowania zdarzeń przez funkcjonariuszy Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego z art. 41 ust. 1 i art. 47 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP;

b) § 30 i § 31 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26 kwietnia 2005 roku w sprawie wydawania osobom poleceń określonego zachowania się, legitymowania, zatrzymywania, przeszukania, kontroli osobistej, przeglądania bagaży i sprawdzania ładunku oraz rejestrowania zdarzeń przez funkcjonariuszy Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego z art. 50 Konstytucji RP;

23. a) § 29 ust. 1-3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 lipca 2006 roku w sprawie wydawania osobom poleceń określonego zachowania się, legitymowania, zatrzymywania, przeszukania, kontroli osobistej, przeglądania bagaży i sprawdzania ładunku oraz obserwowania i rejestrowania zdarzeń przez funkcjonariuszy Centralnego Biura Antykorupcyjnego z art. 41 ust. 1 i art. 47 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP;

b) § 30 i § 31 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 lipca 2006 roku w sprawie wydawania osobom poleceń określonego zachowania się, legitymowania, zatrzymywania, przeszukania, kontroli osobistej, przeglądania bagaży i sprawdzania ładunku oraz obserwowania i rejestrowania zdarzeń przez funkcjonariuszy Centralnego Biura Antykorupcyjnego z art. 50 Konstytucji RP;

24. a) § 8-10 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 18 listopada 2009 roku w sprawie warunków użycia urządzeń technicznych i psów służbowych podczas kontroli oraz sposobu przeprowadzania przeszukania osoby i rewizji bagażu podróżnego z art. 41 ust. 1 i art. 47 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP;

b) § 11 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 18 listopada 2009 roku w sprawie warunków użycia urządzeń technicznych i psów służbowych podczas kontroli oraz sposobu przeprowadzania przeszukania osoby i rewizji bagażu podróżnego z art. 50 Konstytucji RP;

25. § 16 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 8 lipca 2011 roku w sprawie warunków, sposobu i szczegółowego trybu wykonywania niektórych czynności przez inspektorów i pracowników kontroli skarbowej, sposobu i trybu współpracy z Policją w zakresie wykonywanych czynności oraz wzorów dokumentów stosowanych w sprawach zatrzymania osoby i kontroli rodzaju paliwa używanego do napędu pojazdu mechanicznego z art. 50 Konstytucji RP.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.11. Odpowiedzialność za wykroczenie; znikoma społecznie szkodliwość czynu (K 13/14)

Rzecznik Praw Obywatelskich wniósł o zbadanie zgodności art. 1 ustawy z dnia 20 maja 1971 roku – Kodeks wykroczeń, w zakresie, w jakim przepis ten pomija przesłankę znikomej społecznej szkodliwości czynu jako wyłączającej odpowiedzialność za wykroczenie – z art. 45 ust. 1 i z art. 32 ust. 1 Konstytucji RP.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.12. Ustawa o postępowaniu wobec osób z zaburzeniami psychicznymi stwarzających zagrożenie życia, zdrowia lub wolności seksualnej innych osób (K 11/14)

Sprawa połączona z K 6/14 (sprawa rozpoznawana pod wspólną sygnaturą K 6/14).

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.13. Utrata członkostwa w Polskim Związku Łowieckim; postępowanie dyscyplinarne (K 10/14)

Prokurator Generalny wniósł o zbadanie zgodności art. 2 oraz art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 roku o zmianie ustawy – Prawo łowieckie, jak również art. 3 tej ustawy w zakresie, w jakim dotyczy spraw utraty członkostwa w Polskim Związku Łowieckim na skutek łowieckiego postępowania dyscyplinarnego, z art. 42 ust. 1 zdanie pierwsze Konstytucji RP.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.14. Ustawa o postępowaniu wobec osób z zaburzeniami psychicznymi stwarzających zagrożenie życia, zdrowia lub wolności seksualnej innych osób (K 6/14)

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej wniósł o zbadanie zgodności

- 1) art. 14 ust. 3 ustawy z dnia 22 listopada 2013 roku o postępowaniu wobec osób z zaburzeniami psychicznymi stwarzających zagrożenie życia, zdrowia lub wolności seksualnej innych osób – z art. 41 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP,
- 2) art. 19 ust. 3 ustawy z dnia 22 listopada 2013 roku o postępowaniu wobec osób z zaburzeniami psychicznymi stwarzających zagrożenie życia, zdrowia lub wolności seksualnej innych osób - z art. 42 ust. 1 w związku z art. 2 Konstytucji RP,
- 3) art. 11 i art. 14 ust. ustawy z dnia 22 listopada 2013 roku o postępowaniu wobec osób z zaburzeniami psychicznymi stwarzających zagrożenie życia, zdrowia lub wolności seksualnej innych osób – z art. 2 i art. 41 ust. 1 Konstytucji RP.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.15. Postępowanie karne; zasady udziału podejrzanego (oskarżonego) lub jego obrońcy w posiedzeniu sądu (K 5/14)

Rzecznicy Praw Obywatelskich wniósł o zbadanie zgodności art. 464 § 1 i 2 w zw. z art. 96 § 1 i 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku – Kodeks postępowania karnego – w zakresie w jakim nie gwarantuje podejrzanemu/oskarżonemu lub jego obrońcy prawa do wzięcia udziału w posiedzeniu sądu rozpatrującego zażalenie na postanowienie dotyczące stosowania wobec niego innych niż zatrzymanie i tymczasowe aresztowanie środków przymusu - z art. 42 ust. 2, z art. 45 ust. 1, z art. 2 i z art. 32 ust. 1 Konstytucji RP.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.16. Zakres immunitetu parlamentarnego (K 2/14)

Rzecznicy Praw Obywatelskich wniósł o zbadanie zgodności art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 9 maja 1996 r. o wykonywaniu mandatu posła i senatora w części zawierającej wyrazy "a także inną działalność związaną nieodłącznie ze sprawowaniem mandatu" z art. 105 ust. 1 w zw. z art. 32 ust. 1, art. 45 ust. 1 w zw. z art. 31 ust. 3 i art. 47 oraz z art. 2 Konstytucji RP, a także z art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności z dnia 4 listopada 1950 r.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.17. Ustawa o postępowaniu wobec osób z zaburzeniami psychicznymi stwarzających zagrożenie życia, zdrowia lub wolności seksualnej innych osób (P 51/14)

Pytanie Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu. Sprawa połączona z K 11/14, P 20/14 (sprawa rozpoznawana pod wspólną sygnaturą K 6/14).

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.18. Proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 49/14)

Pytanie Sądu Rejonowego w Radomiu. Sprawa połączona z P 42/14, P 45/14 (sprawa rozpoznawana pod wspólną sygnaturą P 41/14).

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.19. Proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 48/14)

Pytanie Sądu Rejonowego w Radomiu. Sprawa połączona z P 44/14 (sprawa rozpoznawana pod wspólną sygnaturą P 44/14).

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.20. Proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 45/14)

Pytanie Sądu Rejonowego w Radomiu. Sprawa połączona z P 41/14, P 42/14 (sprawa rozpatrywana pod wspólną sygnaturą P 41/14).

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.21. Proces ustawodawczy; obowiązek notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską (P 44/14)

Pytanie Sądu Rejonowego w Radomiu czy przepisy art. 6 ust. 1 oraz art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 19 listopada 2009 roku o grach hazardowych zostały uchwalone w sposób naruszający wymagania dotyczące procesu legislacyjnego wynikające z prawa unijnego, związane z zachowaniem obowiązku notyfikacji przepisów technicznych Komisji Europejskiej, a zatem czy są zgodne z art. 2 w związku z art. 7 i art. 9 Konstytucji RP.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.22. Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 43/14)

Pytanie Sądu Rejonowego w Radomiu. Sprawa połączona.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.23. Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 42/14)

Pytanie Sądu Rejonowego w Grójcu. Sprawa połączona.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.24. Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 41/14)

Pytanie Sądu Rejonowego w Radomiu. Sprawa połączona.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.25. Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 40/14)

Pytanie Sądu Okręgowego w Warszawie. Sprawa połączona.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.26. Kodeks karny; wyrok łączny; zasada sprawiedliwości i rzetelności proceduralnej (P 37/14)

Sąd Okręgowy w Krakowie wystąpił z pytaniem czy art. 89 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku - Kodeks karny jest zgodny z art. 2; art. 45 ust. 1, art. 175 i art. 178 Konstytucji RP .

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.27. Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 36/14)

Pytanie Sądu Rejonowego w Nowym Dworze Mazowieckim. Sprawa połączona.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.28. Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 35/14)

Pytanie Sądu Rejonowego w Nowym Dworze Mazowieckim. Sprawa połączona.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.29. Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 34/14)

Sąd Rejonowy w Pruszkowie wystąpił z pytaniem prawnym czy art. 6 ust. 1 oraz art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 19 listopada 2009 roku o grach hazardowych zostały uchwalone w sposób naruszający wymagania dotyczące procesu legislacyjnego wynikające z prawa unijnego, związane z zachowaniem obowiązku notyfikacji przepisów technicznych Komisji Europejskiej, a zatem czy są zgodne z art. 2 w związku z art. 7 i art. 9 Konstytucji RP.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.30. Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 33/14)

Pytanie Sądu Rejonowego w Słupsku. Sprawa połączona.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.31. Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 31/14)

Pytanie Sądu Rejonowego w Nowym Dworze Mazowieckim. Sprawa połączona.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.32. Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 30/14)

Pytanie Sądu Rejonowego w Wejherowie. Sprawa połączona.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.33. Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 29/14)

Pytanie Sądu Rejonowego w Tomaszowie Mazowieckim. Sprawa połączona.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.34. Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 28/14)

Pytanie Sądu Rejonowego dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie. Sprawa połączona.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.35. Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 22/14)

Pytanie Sądu Rejonowego w Tomaszowie Mazowieckim. Sprawa połączona.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.36. Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 21/14)

Sąd Rejonowy w Olsztynie wystąpił z pytaniem prawnym czy art. 6 ust. 1 oraz art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 19 listopada 2009 roku o grach hazardowych, uchwalonej bez przedstawienia przez Państwo Polskie w Komisji Europejskiej w ramach procedury notyfikacyjnej wynikającej z art. 1 ust. 11 dyrektywy 98/34/WE parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 czerwca 1998 roku jest zgodny z:

- art. 2 Konstytucji RP tj. zasadą demokratycznego państwa prawnego zaufania obywatela do państwa i prawa oraz z zasadą racjonalności działań ustawodawcy, zasadą winy jako podstawy odpowiedzialności, zasadą poprawnej legislacji;
- z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP tj. zasadą proporcjonalności;
- z art. 32 ust. 1 Konstytucji RP tj. zasadą równości oraz sprawiedliwości społecznej.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.37. Wyroki łączne; zasady orzekania (P 19/14)

Sąd Apelacyjny wystąpił z pytaniem prawnym czy art. 92a ustawy - Kodeks karny zakazujący obejmowania wyrokiem łącznym orzeczeń skazujących wydanych w innych państwach członkowskich Unii Europejskiej jest zgodny z art. 32 Konstytucji RP oraz art. 20 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.38. Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 18/14)

Pytanie Sądu Rejonowego Katowice-Wschód w Katowicach. Sprawa połączona.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.39. Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 17/14)

Pytanie Sądu Rejonowego w Tomaszowie Mazowieckim. Sprawa połączona.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.40. Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 16/14)

Pytanie Sądu Rejonowego w Przemyślu. Sprawa połączona.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.41. Gry hazardowe; zasady procesu legislacyjnego (P 10/14)

Sady Rejonowe: w Lęborsku i w Radomiu wystąpiły z pytaniem

- czy przepisy art. 6 ust. 1 oraz art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 19 listopada 2009 roku o grach hazardowych zostały uchwalone w sposób naruszający wymagania dotyczące procesu legislacyjnego wynikające z prawa unijnego, związane z zachowaniem obowiązku notyfikacji przepisów technicznych Komisji Europejskiej, a zatem czy są zgodne z art. 2 w związku z art. 7 i art. 9 Konstytucji RP;
- czy przepis art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 19 listopada 2009 roku o grach hazardowych jest sprzeczny z art. 2 w związku z 2 w związku z art. 7 i art. 9 Konstytucji RP z uwagi na naruszenie wynikającego z dyrektywy 98/34/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 listopada 2006 roku obowiązku notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.42. Gry hazardowe (P 7/14)

Sąd Rejonowy w Olsztynie wystąpił z pytaniem czy przepisy art. 6 ust. 1 oraz art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 19 listopada 2009 roku o grach hazardowych, uchwalone bez przedstawienia przez Państwo Polskie w Komisji Europejskiej w ramach procedury notyfikacyjnej wynikającej z art. 1 ust. 11 dyrektywy 98/34/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 czerwca 1998 roku, są zgodne z art. 90 ust 1 Konstytucji RP.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.43. Gry hazardowe (P 6/14)

Pytanie Sądu Rejonowego Gdańsk-Południe w Gdańsku. Sprawa połączona.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.44. Gry hazardowe (P 5/14)

Pytanie Naczelnego Sądu Administracyjnego. Sprawa połączona.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.45. Opłata za czynności adwokackie; stawka minimalna w sprawach z wyboru i z urzędu (U 7/14)

Naczelna Rada Adwokacka wystąpiła z wnioskiem o zbadania zgodności:

- 1) § 11 ust. 1 pkt 25 w zw. z § 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu z art. 16 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 26 maja 1982 roku – Prawo o adwokaturze;
- 2) § 11 ust. 1 pkt 25 w zw. z § 19 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu z art. 16 ust. 2 oraz art. 29 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 maja 1982 roku – Prawo o adwokaturze;
- 3) § 13 ust. 6 w zw. z § 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu z art. 16 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 26 maja 1982 roku – Prawo o adwokaturze;
- 4) § 13 ust. 6 w zw. z § 19 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu z art. 16 ust. 2 oraz art. 29 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 maja 1982 roku – Prawo o adwokaturze;
- 5) § 14 ust. 6 w zw. z § 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu z art. 16 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 26 maja 1982 roku – Prawo o adwokaturze;
- 6) § 14 ust. 6 w zw. z § 19 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu z art. 16 ust. 2 oraz art. 29 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 maja 1982 roku – Prawo o adwokaturze..

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.46. Warunki korzystania przez tymczasowo aresztowanych i skazanych mężczyzn z ciepłej kąpieli (U 6/14)

Rzecznik Praw Obywatelskich wystąpił z wnioskiem o zbadania zgodności:

I. § 32 ust. 4 zdanie pierwsze rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 sierpnia 2003 roku w sprawie regulaminu organizacyjno-porządkowego wykonywania tymczasowego aresztowania,
II. § 30 ust. 3 zdanie pierwsze rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 sierpnia 2003 roku w sprawie regulaminu organizacyjno-porządkowego wykonywania kary pozbawienia wolności - z art. 4 § 1, art. 102~pkt 1 i art. 249 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku – Kodeks karny wykonawczy, art. 40 w związku z art. 41 ust. 4 i art. 92 ust. 1 zdanie pierwsze Konstytucji RP.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.47. Zasady ustalania wysokości stawki minimalnej za czynności adwokackie (U 1/14)

Rzecznik Praw Obywatelskich wystąpił z wnioskiem o zbadania zgodności:

- 1) § 4 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w zakresie, w jakim uzależnia wysokość stawki minimalnej za czynności adwokackie od wartości przedmiotu sprawy oraz wartości egzekwowanego roszczenia, a także § 6 tego rozporządzenia z art. 16 ust. 3 ustawy z dnia 26 maja 1982 roku – Prawo o adwokaturze oraz z art. 92 ust. 1 zdanie pierwsze Konstytucji RP,
- 2) § 4 ust. 1 rozporządzenia z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu w zakresie, w jakim uzależnia wysokość stawki minimalnej za czynności radców prawnych od wartości przedmiotu sprawy oraz od wartości egzekwowanego roszczenia, a także § 6 tego rozporządzenia z art. 223 ust. 3 ustawy z dnia 6 lipca 1982 roku o radcach prawnych oraz z art. 92 ust. 1 zdanie pierwsze Konstytucji RP.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.48. Zwrot kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu; wysokość stawki za sporządzenie opinii (SK 25/14)

W skardze konstytucyjnej wniesiono o zbadanie zgodności art. 618 § 1 pkt 11 k.p.k. w związku z art. 29 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 maja 1982 roku - Prawo o adwokaturze i § 14 ust. 4 pkt 2 oraz § 19 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielanej z urzędu z:

- a) art. 64. ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 w związku z art. 92 ust. 1 w związku z art. 2 Konstytucji RP;
- b) art. 45 ust. 1 w zw. z art. 31 ust. 3 w związku z art. 92 ust. 1 w związku z art. 2 Konstytucji RP.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.49. Złożenie wniosku o wszczęcie postępowania lustracyjnego - osoby uprawnione (SK 20/14)

W skardze konstytucyjnej wniesiono o zbadanie zgodności art. 20 ust. 5 ustawy z dnia 18 października 2006 roku o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów z art. 32 w związku z art. 30 Konstytucji RP w zakresie w jakim pozbawia osoby w nim enumeratywnie niewskazane do złożenia wniosku o wszczęcie postępowania lustracyjnego.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.50. Nowelizacja Kodeksu karnego wykonawczego; surowsza kara zastępcza niż w orzeczeniach zapadłych pod rządami poprzedniej ustawy (SK 17/14)

Sprawa połączona ze sprawami SK 62/13 i SK 63/13.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.51. Opłaty w sprawach karnych; koszty postępowania (SK 14/14)

W skardze konstytucyjnej wniesiono o zbadanie zgodności art. 636 § 3 w zw. z art. 636 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku – Kodeks postępowania karnego i art. 632 pkt 1 w związku z art. 640 ustawy z dnia 6

2.2.59. Określenie wymiaru kary za wykroczenia drogowe (K 30/13)

Prokurator Generalny wniósł o zbadanie zgodności Załączników Nr 1 oraz Nr 2 do ustawy z dnia 6 września 2001 r o transporcie drogowym z art. 10 w związku z art. 173 i w związku z art. 175 ust. 1 oraz w związku z art. 45 ust 1 Konstytucji RP;

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.60. Wolność słowa; ograniczenia wolności słowa (K 28/13)

Rzecznik Praw Obywatelskich wniósł o zbadanie zgodności art. 16 ust. 3 pkt 1, art. 16 ust. 3 pkt 2 w części zawierającej słowa "i miejsca urodzenia", art. 16 ust. 3 pkt 3, art. 16 ust. 3 pkt 4, oraz art. 16 ust. 3 pkt 6 oraz art. 16 ust. 6 ustawy z dnia 1 lipca 2005 roku o pobieraniu, przechowywaniu i przeszczepieniu komórek, tkanek i narządów z art. 47 oraz z art. 51 ust. 2 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP;

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.61. Prawo zatrzymanego do odmowy złożenia oświadczeń; obowiązek poinformowania zatrzymanego o takim prawie (K 19/13)

Rzecznik Praw Obywatelskich wniósł o zbadanie zgodności art. 244 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku - Kodeks postępowania karnego - w zakresie, w jakim nie przewiduje prawa zatrzymanego do odmowy złożenia oświadczeń i obowiązku poinformowania zatrzymanego o takim prawie - z art. 42 ust. 2 i art. 42 ust. 3 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP;

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.62. Prawo autorskie (K 15/13)

Rzecznik Praw Obywatelskich wniósł o zbadanie zgodności art. 115 ust. 3 ustawy z dnia 4 lutego 1994 roku o prawie autorskim i prawach pokrewnych z art. 42 ust. 1 Konstytucji RP;

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.63. Przesłanki zarządzenia przez sąd obligatoryjnie wykonania kary warunkowo zawieszanej (P 43/13)

Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie wystąpił z pytaniem: czy:

1. art. 75 § 1a Kodeksu karnego jest zgodny z art. 32 ust. 1 Konstytucji RP w związku z art. 2 Konstytucji RP oraz art. 31 ust. 3 Konstytucji RP,
2. art. 75 § 1a Kodeksu karnego jest zgodny z art. 42 ust. 2 Konstytucji RP w związku z art. 42 ust. 3 Konstytucji RP i art. 42 ust. 1 Konstytucji RP w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP i art. 2 Konstytucji RP,
3. art. 75 § 1a Kodeksu karnego jest zgodny z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP w związku z art. 2 Konstytucji RP i w związku z art. 42 ust. 1 Konstytucji RP;

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.64. Odpowiedzialność za przestępstwo skarbowe; odpowiedzialność za wykroczenie skarbowe (P 40/13)

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Fabrycznej we Wrocławiu wystąpił z pytaniem: czy art. 62 § 2 ustawy z dnia 10 września 1999 roku - Kodeks karny skarbowy w zakresie, w jakim dopuszcza odpowiedzialność za przestępstwo skarbowe albo wykroczenie skarbowe, pomimo uprzedniego zastosowania, na podstawie art. 108 § 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 roku o podatku od towarów i usług, wobec tej samej osoby, za ten

sam czyn, swoistej sankcji podatkowej, polegającej na obowiązku zapłaty podatku w efekcie samego wystawienia fikcyjnej faktury wskazującej kwotę podatku, jest zgodny z art. 2, art. 32 ust. 1 i art. 42 ust. 1 Konstytucji RP;

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.65. Przeniesienie sędziego na nowe miejsce służbowe (P 35/13)

Sąd Najwyższy wystąpił z pytaniem: czy art. 75 § 3 w związku z art. 75 § 2 pkt 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 roku - Prawo o ustroju sądów powszechnych jest zgodny z art. 180 ust. 2 i 5 w związku z art. 180 ust. 1, art. 178 ust. 1, art. 179 i art. 186 ust. 1 oraz w związku z art. 173 i art. 10 ust. 1 Konstytucji RP;

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.66. Skrócenie *vacatio legis* (P 29/13)

Sąd Rejonowy Katowice-Wschód w Katowicach wystąpił z pytaniem: czy art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 10 maja 2012 roku o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, w związku z nakazem zachowania odpowiedniej *vacatio legis*, jest zgodny z art. 2 w związku z art. 88 ust. 1 i 2 Konstytucji RP;

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.67. Dopuszczenie zawieszenia postępowania karnego w celu oczekiwania na prejudycjalność orzeczenia innego sądu (P 20/13)

Sąd Okręgowy w Warszawie wystąpił z pytaniem: czy art. 22 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku - Kodeks postępowania karnego jest zgodny z art. 2, art. 45 ust. 1 i art. 77 ust. 2 Konstytucji RP w zakresie w jakim nie dopuszcza zawieszenia postępowania karnego w celu oczekiwania na prejudycjalność orzeczenia innego sądu;

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.68. Zakłady poprawcze i schroniska dla nieletnich; system izolacji nieletnich (U 7/13)

Rzecznik Praw Obywatelskich wniósł o zbadanie zgodności o zbadanie zgodności § 25 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 października 2001 roku w sprawie zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich oraz § 34 rozporządzenia w zakresie w jakim odsyła do odpowiedniego stosowania § 25 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia z art. 95 § 3 ustawy z dnia 26. października 1982 roku o postępowaniu w sprawach nieletnich z art. 41 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP i art. 92 ust. 1 zdanie 1 Konstytucji RP;

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.69. Uprawnienie inspektorów Inspekcji Transportu Drogowego oraz pracowników Głównego Inspektoratu Transportu Drogowego do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego (U 3/13)

Prokurator Generalny wniósł o zbadanie zgodności przepisów rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 29 czerwca 2011 roku w sprawie nadania inspektorom Inspekcji Transportu Drogowego oraz pracownikom Głównego Inspektoratu Transportu Drogowego uprawnień do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego:

1) § 2 ust. 1 - z art. 56 ust. 1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o transporcie drogowym w związku z art. 129a ust. 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 roku -Prawo o ruchu drogowym, jak również z art. 95 § 5 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 roku - Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia, a przez to także z art. 92 ust. 1 Konstytucji RP;

2) § 2 ust. 2 - z art. 76a ust. 1 w związku z art. 56 ust. 1 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym oraz w związku z art. 129a ust. 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 roku - Prawo o ruchu drogo-

wym, jak również z art. 95 § 5 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 roku - Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia, a przez to również z art. 92 ust. 1 Konstytucji RP;

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.70. Karalność niepublicznego znieważenia funkcjonariusza publicznego (SK 70/13)

W skardze konstytucyjnej wniesiono o zbadanie zgodności art. 226 § 1 kodeksu karnego, w zakresie, w jakim penalizuje znieważenie funkcjonariusza publicznego lub osoby do pomocy mu przybranej dokonane niepublicznie z art. 54 ust. 1, art. 61 ust. 1 oraz art. 63 Konstytucji RP w związku z art. 31 ust. 3 i art. 32 ust. 1 i 2 Konstytucji RP;

2.2.71. Zasady wyłączenia sędziego (SK 66/13)

W skardze konstytucyjnej wniesiono o zbadanie zgodności art. 40 § 1 pkt 7 ustawy z 6 czerwca 1997 roku - Kodeks postępowania karnego w zakresie w jakim ogranicza wyłączenie sędziego z mocy samej ustawy tylko do tych spraw, w których brał udział w wydaniu orzeczenia, które zostało uchylone, umożliwiając kilkukrotne orzekanie przez tego samego sędziego w danej sprawie w II instancji narusza art. 45 ust. 1 Konstytucji RP, a w szczególności wynikające z prawa do sądu, prawo do rozpatrzenia sprawy przez bezstronny sąd;

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.72. Kodeks postępowania karnego; wyłączenie dopuszczalności zaskarżenia zażaleniem postanowienia wydanego na podstawie art. 56 § 2 k.p.k. (SK 65/13)

W skardze konstytucyjnej wniesiono o zbadanie zgodności art. 56 § 3 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku - Kodeks postępowania karnego w zakresie, w jakim wyłącza dopuszczalność zaskarżenia zażaleniem postanowienia wydanego na podstawie art. 56 § 2 k.p.k. i odnoszącego się do oskarżyciela posiłkowego, o którym mowa w art. 54 k.p.k., z art. 78 w związku z art. 176 ust. 1, art. 45 ust. 1, art. 31 ust. 3 i art. 2 Konstytucji RP;

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.73. Obowiązek właściciela lub posiadacza pojazdu wskazania, na żądanie uprawnionego organu, komu powierzył pojazd do kierowania lub używania; wykroczenie drogowe (SK 64/13)

W skardze konstytucyjnej wniesiono o zbadanie zgodności art. 96 § 3 ustawy z dnia 20 maja 1971 roku - Kodeks wykroczeń w związku z art. 78 ust. 4 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 roku - Prawo o ruchu drogowy w zakresie w jakim kryminalizowane (penalizowane) jest niewskazanie przez właściciela lub posiadacza pojazdu na żądanie uprawnionego organu, komu powierzył pojazd do kierowania lub używania w oznaczonym czasie, także w sytuacji, gdy takie wskazanie narażałoby tę osobę na odpowiedzialność karną za inne wykroczenie drogowe, ponieważ to właściciel lub posiadacz pojazdu był kierującym pojazdem albo takie wskazanie narażałoby osobę najbliższą dla właściciela lub posiadacza pojazdu na odpowiedzialność za inne wykroczenie drogowe, ponieważ to osoba najbliższa dla właściciela lub posiadacza pojazdu byłaby kierującym pojazdem, z art. 42 ust. 2 i 3 Konstytucji RP oraz z art. 18 Konstytucji RP, w związku z art. 47 Konstytucji RP, w związku z art. 71 ust. 1 Konstytucji RP, w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP, w związku z art. 2 Konstytucji RP oraz w związku z art. 32 ust. 1 i 2 Konstytucji RP;

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.74. Nowelizacja Kodeksu karnego wykonawczego; surowsza kara zastępcza niż w orzeczeniach zapadłych pod rządami poprzedniej ustawy (SK 62/13)

W skardze konstytucyjnej wniesiono o zbadanie zgodności art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 16 września 2011 roku o zmianie ustawy - Kodeks karny wykonawczy oraz niektórych innych ustaw z art. 2 Konstytucji RP, art. 42 ust. 1 Konstytucji RP, art. 15 ust. 1 zdanie drugie Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i

Politycznych, otwartego do podpisu w Nowym Jorku dnia 19 grudnia 1966 roku i art. 7 ust 1 zdanie drugie Europejskiej Konwencji Praw Człowieka i Podstawowych Wolności sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 roku;

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.75. Przeciwdziałanie narkomanii; przepadek przedmiotu przestępstwa oraz przedmiotów i narzędzi, które służyły lub były przeznaczone do jego popełnienia, nawet jeżeli nie były one własnością sprawcy, niezależnie od winy osoby będącej właścicielem przedmiotu objętego przypadkiem (SK 59/13)

W skardze konstytucyjnej wniesiono o zbadanie zgodności art.70 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii, w zakresie w jakim dopuszcza możliwość orzeczenia przypadku przedmiotu przestępstwa oraz przedmiotów i narzędzi, które służyły lub były przeznaczone do jego popełnienia, nawet jeżeli nie były one własnością sprawcy, niezależnie od winy osoby będącej właścicielem przedmiotu objętego przypadkiem z:

- art. 2 w związku z art. 42 ust. 1 Konstytucji RP,
- art. 31 ust. 3 w związku z art. 21 i art. 64 ust. 1 i 3 Konstytucji RP,
- art. 32 w związku z art. 64 ust. 2 Konstytucji RP;

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.76. Postępowanie karne; zasady przyznawania statusu pokrzywdzonego; składanie fałszywych zeznań (SK 58/13)

W skardze konstytucyjnej wniesiono o zbadanie zgodności art. 49 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku - Kodeks postępowania karnego w związku z art. 233 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku - Kodeks karny, w zakresie, w jakim pozwala na nieprzyznanie statusu pokrzywdzonego, a co za tym idzie statusu strony postępowania karnego w sprawie składania fałszywych zeznań osobie, która była stroną innego postępowania, w którym te zeznania zostały złożone i służyły za dowód z art. 45 ust. 1 w związku z art. 77 ust. 2 w związku z art. 2 Konstytucji RP;

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.77. Przeciwdziałanie narkomanii; prawo do decydowania o ochronie własnego życia i zdrowia (SK 55/13)

W skardze konstytucyjnej wniesiono o zbadanie zgodności rt. 62 oraz art. 63 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii w zakresie w jakim dotyczy konopi art. 31 ust. 3 w związku z art. 47, art. 53, art. 68 oraz z art. 40 Konstytucji RP;

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.78. Wolność sumienia i wyznania (SK 54/13)

W skardze konstytucyjnej wniesiono o zbadanie zgodności rt. 196 ustawy 6 czerwca 1997 roku - Kodeks karny z:

1. art. 53 ust. 1 Konstytucji RP w związku z art. 54 ust. 1 Konstytucji RP w zakresie, w jakim ingeruje w wolność sumienia osób niewyznających religii poprzez uniemożliwienie im swobodnego wyrażania ich poglądów odnośnie przedmiotów czci religijnej,
2. art. 54 ust. 1 Konstytucji RP w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP w związku z art. 2 Konstytucji RP w zakresie, w jakim ogranicza wolność wyrażania poglądów w sposób nieproporcjonalny, znacznie wykraczający poza zakres konieczny w demokratycznym państwie prawnym, naruszając istotę tej wolności,

3. art. 25 ust. 2 Konstytucji RP w związku z art. 32 ust. 1 Konstytucji RP w zakresie, w jakim chroni osoby wierzące przed obrazą ich uczuć religijnych, a nie chroni osób, które nie wyznają religii a ich przekonania światopoglądowe oraz filozoficzne są naruszane przez inne osoby,

4. art. 42 ust. 1 Konstytucji RP w związku z art. 2 Konstytucji RP w zakresie, w jakim nie spełnia wymogów określoności i pewności przepisów prawa karnego;

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.79. Występek o charakterze chuligańskim (SK 47/13)

W skardze konstytucyjnej wniesiono o zbadanie zgodności art. 115 § 21 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku - Kodeks karny z art. 31 ust. 3 w związku z art. 41 ust. 1 oraz art. 2 i art. 42 ust. 1 Konstytucji RP:

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.80. Nieprzyznanie statusu pokrzywdzonego, w rozumieniu art. 49 § 1 k.p.k., podmiotowi, którego dotyczy dokument poświadczający nieprawdę, wystawiony przez osobą uprawnioną do wystawienia dokumentu (SK 27/13)

W skardze konstytucyjnej wniesiono o zbadanie zgodności przepisu art. 271 § 1 oraz art. 273 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku - Kodeks karny, w zakresie, w jakim nie przyznają statusu pokrzywdzonego, w rozumieniu art. 49 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku - Kodeks postępowania karnego, podmiotowi którego dotyczy dokument poświadczający nieprawdę, wystawiony przez osobą uprawnioną do wystawienia dokumentu - w szczególności dla którego dokument ma znaczenie prawne, którego sytuację prawną dokument opisuje lub determinuje, z:

- 1) art. 2 Konstytucji RP,
- 2) art. 45 ust. 1 Konstytucji RP,
- 3) art. 77 ust. 2 Konstytucji RP;

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.81. Zaskarżenie orzeczenia w przedmiocie kosztów procesu zasądzonych po raz pierwszy przez sąd odwoławczy (K 34/12)

Rzecznik Praw Obywatelskich wniósł o zbadanie zgodności art. 426 § ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku - Kodeks postępowania karnego w brzmieniu nadanym przez art. 1 ustawy z dnia 20 stycznia 2011 roku o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego - w zakresie w jakim nie daje podstaw do zaskarżenia orzeczenia w przedmiocie kosztów procesu zasądzonych po raz pierwszy przez sąd odwoławczy - z art. 78 w związku z art. 176 ust. 1 w związku z art. 45 ust. 1 oraz w związku z art. 32 ust. 1 Konstytucji RP

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.82. Brak regulacji trybu składania wniosków o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności sędziów za złożenie niezgodnego z prawdą oświadczenia lustracyjnego; brak ustawowo określonych przesłanek wyrażenia zgody na pociągnięcie do odpowiedzialności (P 31/12)

Sąd Okręgowy w Gliwicach wystąpił z pytaniem: czy art. 80 ustawy z dnia 27 lipca 2001 roku - Prawo o ustroju sądów powszechnych w zakresie niezawierającym regulacji trybu składania wniosków o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności sędziów za złożenie niezgodnego z prawdą oświadczenia lustracyjnego i ustawowo określonych przesłanek wyrażenia zgody na pociągnięcie do tejże odpowiedzialności, oraz art. 19 i art. 21 ustawy z dnia 18 października 2006 roku o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów w zakresie, w jakim do postępowania w przedmiocie odpowiedzialności karnej nie nakazują stosowania odpowiednio przepisu art. 80

ustawy z dnia 27 lipca 2001 roku - Prawo o ustroju sądów powszechnych w postępowaniu lustracyjnym - są zgodne z art. 2, art. 7 i art. 181 Konstytucji RP.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.83. Postępowanie karne; pozbawienie strony realnego prawa do obrony i skutecznego środka odwoławczego (SK 54/12)

W skardze konstytucyjnej wniesiono o zbadanie zgodności art. 446 § 1 i 2 w związku z art. 96 § 1 i 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku - Kodeks postępowania karnego z art. 2, art. 32 ust. 1 w związku z art. 42 ust. 2 zd. 1., art. 45 ust. 1, art. 47, art. 52 ust. 2 i art. 64 ust. 2 Konstytucji RP.

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.84. Dopuszczalność prowadzenia postępowania o przestępstwo wypełniające także znamiona wykroczenia, po tym, gdy postępowanie o wykroczenie zostało prawomocnie zakończone (P 25/11; połączona z P 34/11)

Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi wystąpił z pytaniem: czy art. 17 § 1 pkt 7 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego w zakresie w jakim pomija to, że nie wszczyna się postępowania karnego, a wszczęte umarza, gdy postępowanie o wykroczenie co do tego samego czynu tej samej osoby, zostało wcześniej prawomocnie zakończone, jest zgodny z art. 2 Konstytucji RP, art. 4 ust. 1 Protokołu nr 7 do Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, art. 14 ust. 7 Międzynarodowego paktu Praw Obywatelskich i Politycznych?

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

2.2.85. Zasady orzekania kary (P 22/11)

Sąd Rejonowy Janowie Lubelskim wystąpił z pytaniem: czy przepis art. 58 § 4 i art. 69 § 4 ustawy - Kodeks karny w brzmieniu ustalonym prze art. 1 pkt 6 i 8 ustawy z dnia 12 lutego 2010 roku o zmianie ustawy - Kodeks karny, ustawy - Kodeks karny wykonawczy oraz ustawy - Prawo ochrony środowiska są zgodne z art. 10 w związku z art. 45 ust. 1 w związku z art. 178 ust. 1, a nadto, czy są zgodne z art. 2 w związku z art. 32 ust. 1 Konstytucji RP?

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

3. Zmiany w prawie

(opr. dr Anna Błachnio-Parzych, członek Biura Studiów i Analiz SN)

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

Zmiany wchodzące w życie w październiku i listopadzie 2014 r.

- **W dniu 1 października 2014 r.** – ustawa z dnia 14 marca 2014 r. o zmianie ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.2014.512)
Ustawa wprowadziła zmiany m.in. w przepisach dotyczących zgłaszania i opiniowania kandydatów na stanowiska sędziowskie.
Pełny tekst: <http://dziennikustaw.gov.pl/DU/2014/512/1>
  - **W dniu 9 października 2014 r.** – ustawa z dnia 26 czerwca 2014 r. o zmianie ustawy o Policji oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.2014.1199)
Ustawa wprowadziła zmiany m.in. w ustawie o Policji, ustawie o świadku koronnym oraz ustawie o wymianie informacji z organami ścigania państw członkowskich Unii Europejskiej.
Pełny tekst: <http://dziennikustaw.gov.pl/DU/2014/1199/1>
  - **W dniu 9 listopada 2014 r.** – ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz.U.2014.579)
Ustawa wprowadziła zmiany w art. 35 § 2, 37, 105 i 107 Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia.
Pełny tekst: <http://dziennikustaw.gov.pl/DU/2014/579/1>
- ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

5. Informacja międzynarodowa

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

5.1. Rada Europy

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

5.1.1. Orzecznictwo Europejskiego Trybunału Praw Człowieka

┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌ ┌

6. Przegląd książek i czasopism

(opr. dr Anna Błachnio-Parzych, członek Biura Studiów i Analiz SN)

6.1. Przegląd książek

- M. Dudzik, Prawo karne wobec narażenia życia i zdrowia ludzkiego na niebezpieczeństwo, Warszawa 2014;
- System Prawa Karnego Procesowego t.2 Proces karny rozwiązania modelowe w ujęciu prawnoporównawczym, pod red. P. Kruszyńskiego, Warszawa 2014;
- M. Budyn-Kulik, P. Kozłowska-Kalisz, M. Kulik, M. Mozgawa, Kodeks karny. Komentarz, wyd. 6, Warszawa 2014;

6.2. Przegląd czasopism

Europejski Przegląd Sądowy 2014 nr 9

- L. B. Larsen, Uwagi wprowadzające do dyskusji na temat sankcji administracyjnych i karnych w orzecznictwie TSUE oraz sądów konstytucyjnych.
- A. Wróbel, Odpowiedzialność administracyjna w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego (na przykładzie administracyjnych kar pieniężnych);

Europejski Przegląd Sądowy 2014 nr 10

- B. Nita-Światłowska, Orzeczenia podlegające wykonaniu w trybie określonym w rozdziałach 66a i 66b k.p.k., implementujących decyzję ramową w sprawie stosowania zasady wzajemnego uznawania do kar o charakterze pieniężnym, cz. I.;

Ius Novum 2014 nr 3

- R. Koper, Warunki umorzenia postępowania karnego w trybie art. 59a k.k.;
- A. Kwieciński, Prawnkarne aspekty terapii skazanych uzależnionych od alkoholu;

Palestra 2014 nr 10

- A. Zoll, O błędach lekarskich i klauzuli sumienia (wywiad)
- W. Kotowski, Wartość dowodowa zapisu kamery zainstalowanej na skrzyżowaniu,

- P. Rogoziński, Glosa do uchwały Sądu Najwyższego z dnia 1 października 2013 r., I KZP 6/13;
- A. Bojańczyk, Jaki jest zakres nowego zakazu dowodowego obejmującego dowody uzyskane za pomocą czynu zabronionego?;

Państwo i Prawo 2014 nr 10

- A. Lach, Dopuszczalność dowodów uzyskanych z naruszeniem prawa w postępowaniu karnym,
- H. Kuczyńska, Model kontradiktoryjności w postępowaniu przed Międzynarodowym Trybunałem Karnym,
- P. M. Dudek, Inflacja pieniądza a prawo karne
- S. Kowalski, Glosa do postanowienia z 15.5.2012 r., IV KK 399/11 (faza in personam w przypadku wniesienia subsydiarnego aktu oskarżenia),
- S. Czepita, Ł. Pohl, Glosa do uchwały z 29.10.2012 r., I KZP 12/12 (wykładnia znamion podmiotowych przestępstwa obrazy uczuć religijnych);

Państwo i Prawo 2014 nr 11

- H. Szewczyk, Prawne pojęcie molestowania seksualnego w zatrudnieniu (w świetle art. 183a § 6 k.p.),
- A. M. Stasiak, Prawo o zbrodni obrazy majestatu w polskim ustawodawstwie z XVI w,
- M. Błoński, Właściwość nadzwyczajna sądu a wymogi zasady praworządności (w świetle art. 36 k.p.k.),
- R. A. Stefański, Glosa do wyroku z 8.4.2013 r., II KK 206/12 (związek przyczynowy przy przestępstwie wypadku drogowego);

Paragraf na drodze 2014 nr 9

- M. Brzozowska, Wykorzystywanie utworów dostępnych w Internecie w opiniach biegłych sądowych,
- K. J. Pawelec, Zagadnienia podstawowe w procesie rozpoznania znamion przestępstwa spowodowania niebezpieczeństwa katastrofy w ruchu drogowym
- J. Kielar, Nieprzewidziane konsekwencje Święta Miodu i Wina
- L.K. Paprzycki, Zagubiona na drodze opona,
- S. Joachimiak, Glosa do wyroku Sądu Najwyższego z dnia 4 października 2013 r., sygn. IV KK 136/13, w sprawie konieczności ustalenia realnego wpływu środka odurzającego na sprawność psychomotoryczną kierującego pojazdem, popełniającego przestępstwo pod wpływem lub po użyciu tego środka;

Prawo i Medycyna 2014 nr 1

- L. Gardocki, Uwagi do projektu Komisji Kodyfikacyjnej dotyczącego zmian przepisów o aborcji

- J. Różyńska, Związek przyczynowy w sprawach z tytułu wrongful life;

Prawo i Medycyna 2014 nr 2

- M. Boratyńska, Zabieg leczniczy (oczywiście) zbędny,
- M. Kozak, Alkoholizm jako choroba a odpowiedzialność karna,
- K. Krupa-Lipińska, Wpływ szczególnych predyspozycji organizmu poszkodowanego na odpowiedzialność za szkodę;

Prokuratura i Prawo 2014 nr 10

- W. Jasiński, Porozumienia procesowe w znolizowanym kodeksie postępowania karnego,
- T. Razowski, P. Kaczmarek, Właściwość funkcyjna finansowych i niefinansowych organów postępowania przygotowawczego
- A. Drozd, Inicjatywa dowodowa pokrzywdzonego w świetle kontradiktoryjnego procesu karnego
- M. Mistygacz, Usytuowanie i strój urzędowy prokuratora w postępowaniu sądowym
- A. Skowron, Zasada skargowości a wykroczenie z art. 57 § 1 kodeksu karnego skarbowego
- J. Duda, Popęlnienie przestępstwa w zorganizowanej grupie lub związku przestępczym. Uwagi do wyroku Sądu Najwyższego z dnia 14 lutego 2013 r., sygn. III KK 261/12
- P. Sury, Praktyka bancassurance a przepisy karne ustawy o pośrednictwie ubezpieczeniowym
- O. Włodkowski, Przegląd orzecznictwa Sądu Najwyższego w sprawach karnych skarbowych za rok 2013
- P. Górecki, Rola i zadania obrońcy nieletniego w świetle znolizowanej ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich
- S. Dudziak, Glosa do uchwały Sądu Najwyższego z dnia 11 września 2013 r., sygn. III CZP 52/13 (dot. obowiązku leczenia odwykowego)
- D. Zuba, Glosa do wyroku Sądu Najwyższego z dnia 14 listopada 2013 r., sygn. V KK 137/13 (dot. pojęcia stanu nietrzeźwości);

Prokuratura i Prawo 2014 nr 11-12

- R. A. Stefański, Anonim jako źródło informacji o przestępstwie
- R. Koper, Przeszukanie w wypadkach niecierpiących zwłoki
- T. Gaczek, Tymczasowe aresztowanie a przyznanie się oskarżonego do winy
- J. Łupiński, Podmioty uprawnione do złożenia wniosku o podjęcie na nowo postępowania przygotowawczego
- E. Bieńkowska, Uprawnienia pokrzywdzonego w ujęciu nowych projektów nowelizacji prawa karnego
- J. Kulesza, Zarys teorii kryminalizacji

- M. Lewoc, Zadania prokuratury w nowym Krajowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020
- M. Olszewska, Anonim jako ślad kryminalistyczny
- Sz. Tarapata, Glosa do postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2013 r., sygn. V KK 342/12 (dot. negatywnych przesłanek obiektywnego przypisania skutku);